

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության Նախնական գնահատման հայտ

Կոտայքի մարզ, Ծաղկաձոր, Ե.Չարենցի փակուղի թիվ 5/1
հասցեում նախատեսվող բազմաֆունկցիոնալ բնակելի համալիրի

Պատվիրատու՝

<< Գլորիա քոնսթրաքշն >> ՍՊԸ

Կատարող

<<Էկո Մենեջմենթ>> ՍՊԸ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

2. Եռնարկողի մասին տեղեկություն..... 3

1.2 Նախատեսվող գործունեության նպատակը եվ հիմնավորումը 4

1.3 Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը 7

1.3.1 Նախատեսվող գործունեության նկարագիր..... 7

1.3.2 Տեղամասի երկրաբանա-լիթոլոգիական կառուցվածքը 15

1.3.3 Նախատեսվող աշխատանքների կազմակերպում 22

1.3.4 Առաջարկություններ օբյեկտի շինարարության կազմակերպման վերաբերյալ 22

1.3.5 Առաջարկություններ օբյեկտի շինարարության մատակարարման կազմակերպման վերաբերյալ..... 23

1.3.6 Կադրային ապահովում և շինտեխնիկա 25

1.3.7 Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում..... 27

2. ՆԱԽՏԵՄՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ ԵՎ ԻՐԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԽԵՄԱՆ 29

2.1 ՖԻԶԻԿԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ..... 29

Բնակչություն..... 30

2.2 ԲՆԱԿԼԻՄԱՅԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ 31

2.3 Օդային ավազան 36

2.3 Ջրային ռեսուրսներ 38

2.4 Հողերի նկարագիրը 39

2.5 Հիմնային աշխատանքներ..... 39

2.6 Կենսաբազմազանությունը..... 39

2.7 Բուսական աշխարհ..... 40

2.8 Կենդանական աշխարհ 42

2.9 Բուսական աշխարհի պահպանության միջոցառումները 43

2.10 Կենդանական աշխարհի պահպանության միջոցառումներ 44

2.11 Բնության հուշարձաններ 45

2.12 Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ 48

2.13 Պատմության և մշակույթի հուշարձաններ..... 49

2.14 Թափոնների կառավարում 52

3. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՌՄԱՆԸ, ՆՎԱԶԵՑՄԱՆՆ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ..... 53

3.1 ՌԻՍԿԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ 53

3.2 ԱՐՏԱՆԵՏՈՒՄՆԵՐԻ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ..... 54

3.3 ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ 54

3.3.1 ՄԹՆՈՂՈՐՏԱՅԻՆ ՕԴ..... 54

3.3.2 ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՄՆԵՐ 55

3.3.3 ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՄՆԵՐ 55

3.3.4 ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ 57

3.3.5 ԱՂՄՈՒԿԻ և ԹՐԹՈՒՄՆԵՐԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆ 59

4. ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԼԱՆ 60

ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ..... 61

ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ /ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ/ ՊԼԱՆ 64

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ..... 64

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ 65

**ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
Ձեռնարկողի մասին տեղեկություն**

1.2 Ձեռնարկող՝	<<Գլորիա քոնսթրաքշն>> ՍՊԸ
1.3 Ձեռնարկողի իրավաբանական հասցեն՝	Ծաղկաձոր, Ե.Չարենցի փակուղի թիվ 5/1
1.4 Ձեռնարկողի փաստացի գործունեության հասցեն՝	Ծաղկաձոր, Ե.Չարենցի փակուղի թիվ 5/1
1.5 Նախատեսվող գործունեության վարչական տարածքը՝	Կոտայքի մարզ, քաղաք Ծաղկաձոր

1.1 Հապավումներ

- ՀՀ՝ Հայաստանի Հանրապետություն
- ՓԲԸ՝ Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն
- ՍՊԸ՝ Սահմանափակ պատասխանատվությամ ընկերություն
- ՊՈԱԿ՝ պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն

1.2 Նախատեսվող գործունեության նպատակը եվ հիմնավորումը

Շրջակա միջավայրի վրա մարդկային գործունեության վնասակար ազդեցության կանխման, կենսոլորտի կայունության պահպանման, բնության և մարդու կենսագործունեության ներդաշնակության պահպանման համար կարևորագույն նշանակություն ունի յուրաքանչյուր նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության ճշգրիտ և լիարժեք գնահատումը: Գործունեության բնապահպանական գնահատումը պետք է ներառի ուղղակի և անուղղակի ազդեցության կանխորոշումը, նկարագրությունը և հիմք հանդիսանա դրանց կանխարգելման կամ հնարավոր նվազեցման պարտադիր միջոցառումների մշակման համար:

Նախատեսվում է Կոտայքի մարզ, Ծաղկաձոր, Ե.Չարենցի փակուղի թիվ 5/1 հասցեում բազմաֆունկցիոնալ բնակելի համալիրի կառուցում:

Բնակելի համալիրի աշխատաքային նախագիծը իրականացվել է գործող նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջներին համապատասխան:

Նախատեսվող գործունեության նպատակն է կառուցել ժամակակից լուծումներով բնակելի գոտի:

Համաձայն 2023թ. մայիսի 3-ի «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 8-րդ կետի «ա» ենթակետի նախատեսվող գործունեությունը հանդիսանում է Բ կատեգորիայի գործունեության տեսակ և ենթակա է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության:

Բազմաբնաֆունկցիոնալ համալիրի աշխատաքային նախագծի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հայտը մշակված է "Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին" ՀՀ օրենքի և բնապահպանական ոլորտի այլ նորմատիվատեխնիկական ակտերի համաձայն:

Բնապահպանական ազդեցության գնահատման այս զեկույցը նկարագրում է նախատեսվող գործողությունները, բնապահպանական ելակետային պայմանները, հնարավոր ազդեցությունները, բնապահպանական ազդեցության գնահատման շրջանակը: Բնապահպանական ազդեցության գնահատումը պատրաստվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն:

Իրավական հիմքերը

Նախատեսվող գործունեության կազմակերպումն իրականացվելու է բնապահպանության բնագավառում ՀՀ ստանձնած միջազգային պարտավորություններով և ՀՀ օրենսդրության (օրենքների և ենթաօրենսդրական ակտերի) այն պահանջներով, որոնք առնչվում են շրջակա միջավայրի պահպանության և մասնավորապես նախատեսվող գործունեության կարգավորման հետ: Դրանցից հիմնականներն են՝

1. ՀՀ Հողային օրենսգիրք (02.5.2001թ.),
2. ՀՀ Ջրային օրենսգիրք (04.6.2002թ.),
3. <<Թափոնների մասին>> ՀՀ օրենք (24.11.2004 թ.),
4. <<Վարչական իրավախախտումների մասին>> ՀՀ օրենք (07.02.2012թ.),
5. <<Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին>> ՀՀ օրենք (01.11.1994թ.),
6. <<Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին>> ՀՀ օրենք (03.05.2023թ, ՀՕ-150-Ն):
7. <<Բնապահպանական վերահսկողության մասին>> ՀՀ օրենք (11.04.2005թ),
8. << Լիցենզավորման մասին>> ՀՀ օրենք (30.05.2001թ),
9. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 6 մայիսի 2002թ. N 138 հրաման “Աղմուկն աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում և բնակելի կառուցապատման տարածքներում” N2 – III – 11.3 սանիտարական նորմերը հաստատելու մասին”
10. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 25 հունվարի 2010թ. N 01-Ն հրաման “Հողի որակին ներկայացվող հիգիենիկ պահանջներ N 2.1.7.003-10 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին”
11. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 17 մայիսի 2006 թվականի N 533-Ն հրաման “Աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում թրթոման (վիրբացիայի) հիգիենիկ նորմերը ՀՆN 2.2.4-009-06 հաստատելու մասին”

12. ՀՀ կառավարության 2003 թվականի հունվարի 30-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում վտանգավոր թափոնների գործածության գործունեության լիցենզավորման կարգը հաստատելու մասին» N 121-Ն որոշում,

13. ՀՀ բնապահպանության նախարարի 2006 թվականի դեկտեմբերի 25-ի «Ըստ վտանգավորության դասակարգված թափոնների ցանկը հաստատելու մասին» N 430-Ն հրաման:

14. «Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-211, 27.11.2006.),

15. «Կենդանական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-52, 03.04.2000թ.),

16. «Բուսական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-22, 23.11.1999թ.),

17. ՀՀ կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ.-ի N71-Ն որոշում,

18. ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ.-ի N72-Ն որոշում,

19. ՀՀ կառավարության 2008 թվականի օգոստոսի 14-ի «Հայաստանի Հանրապետության բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» N 967-Ն որոշում,

20. ՀՀ կառավարության 2014 թվականի սեպտեմբերի 25-ի «Հայաստանի Հանրապետության բնության հատուկ պահպանվող տարածքների ռազմավարությունը, պահպանության և օգտագործման բնագավառում պետական ծրագիրը և միջոցառումները հաստատելու մասին» N1059-Ա որոշում,

21. «Հայաստանի Հանրապետության բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 14.08.2014թ.-ի N781-Ն որոշումը:

22. ՀՀ կառավարության 12.04.2018թ. N426-Ն որոշում

23. ՀՀ կառավարության 2018 թվականի փետրվարի 8-ի N 108-Ն որոշում:

1.3 Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը (արտադրական հզորություններ, օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր, տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ)

1.3.1 Նախատեսվող գործունեության նկարագիր

Նախագիծը իրականացվել է <<Չինար-Չինար>> կազմակերպության մեջ ընդգրկված <<SOGHOMONYAN ARCHITECTS>> ճարտարապետական խմբի կողմից:

Նախագծվող բնակելի շենքերը գտնվում են ՀՀ Կոտայքի մարզի Ծաղկաձոր համայնքի Ծաղկաձոր քաղաքի Ե.Չարենց փողոցի 5/1 փակուղիում: Հողատարածքի ընդհանուր մակերեսը՝ 0.6531 հա, կադաստրային ծածկագիրը՝ 07-005-0026-0909:

Շենքերի հողին նստեցման մակերեսը կազմում է հողատարածքի ընդհանուր մակերեսի 36,90%, իսկ կանաչապատման ընդհանուր մակերեսը՝ 40,98%:

Հողատարածքի հյուսիսային և արևմտյան մասում գտնվում են հարևան հողատարածքներ, իսկ հարավային և արևելյան հատվածներում՝ կառուցապատողին սեփականության իրավունքով պատկանող հողատարածք:

Նախագծվող շենքեր իրենցից ներկայացնում են հողին նստեցման մակարդակից վեր ութը հարկանի կառույցներ, որոնք ունեն նկուղային և կիսանկուղային հարկեր : Առաջին բնակելի շենքը հատակագծում ունի 31.75մ x 52.20մ առանցքային չափեր, իսկ երկրորդ բնակելի շենքը հատակագծում ունի 36.00մ x 20.4մ առանցքային չափեր:

Շենքերի նկուղային և կիսանկուղային հարկերը օգտագործվելու են որպես ավտոկայանատեղի համապատասխան 104 և 42միավոր մեքենայի համար: Արտաքին պատերը իրականացվում են 20սմ հաստությամբ ե/բ միաձույլ պատերի տեսքով, որոնք ամրանավորվում են կրկնակի A500c ամրաններով:

Արտաքին պատերը և հիմքերը նախատեսվում է արտաքինից ջրամեկուսացնել երկու շերտ իզոլացիայով: Բնակելի շենքերը տեղակայվելու են ռելիեֆի բնական թեքության վրա:

Աստիճանավանդակները և վերելակները սպասարկում են բոլոր հարկերը ներառյալ նկուղային հարկերը և տանիքները:

Աստիճանավանդակի հարթակները ապահովված են բնական լուսավորությամբ:

Դեպի աստիճանավանդակ դռները հակահրդեհային են և ինքնափակվող:

Առաջին հարկի հատակի ծածկը 1-ին տիպի հրակայունության աստիճանի է:

Շենքերի տանիքները լինելու են հարթ, կազմակերպված ներքին ջրահեռացումով:

Նախատեսվում է տանիքի ամբողջ մակերեսի վրա տեղադրել արևային էներգիայի ստացման վահաններ, որոնցից ստացված էլեկտրաէներգիան կօգտագործվի շենքի կոմունիկացիան կազմակերպելու համար:

Կառույցների ճակատները նախատեսվում է իրականացնել բնական քարի սալիկներով օղափոխվող համակարգով: Կիսանկողային հատվածը և ճակատում նեղային հատվածները երեսապատվելու են բազալտով, իսկ մնացած մասը սպիտակ, չհղկված տրավերտինե սալիկներով:

Բակը բարեկարգվելու է կանաչապատման, ծառատունկի և սալիկապատման միջոցով:

Տարածքի անցուղիների սալիկները լինելու են բնական քարից, որոնք տեղադրվելու են իրարից որոշ հեռավորության վրա, այդ իսկ կերպով ապահովելու են անձրևաջրերի թափանցումը դեպի գրունտ:

Շենքը ամբողջովին եզերված է շրջանցող ճանապարհով՝ ապահովելով հրշեջ և շտապ բուժօգնության մեքենաների ազատ մուտքն ու ելքը:

Տարածքը լուսավորվելու է, գործելու է անվտանգային համակարգ:

Տեխնիկատնտեսական ցուցանիշներ

Տարածքի ընդհանուր մակերեսը – 6531 քմ,

Կառուցապատման մակերես - 2412 քմ;

Ճանապարհ, մայթ և այլ - 1444 քմ;

Կանաչապատման մակերես – 2675 քմ;

Բնակարանների քանակը 230 հատ,

Ավտոկայանատեղերի քանակը՝ ստորգետնյա 146 հատ:

Ստորգետնյա հարկերի մակերեսը – 4880 քմ;

- Հողամասի նպատակային նշանակությունը՝ բնակավայրերի,
- գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ հասարակական կառուցապատման;
- գրանցված իրավունքի տեսակը՝ սեփականություն:

Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո նախատեսվում է տարածքը կանաչապատել և բարեկարգել: Կանաչապատումը իրականացվելու է համաձայն բարեկարգման, արդիականացման և կանաչապատման նախագծի: Տարածքում կիրականացվի սիզամարգի ցանքս կտկվեն ծառեր և թփեր:

Նախատեսվող գործունեությունը իրենից ներկայացնում է ժամանակակից լուծումներով և նյութերով իրականացվող շինություն:

Նախագծվող բնակելի-հասարակական համալիրի պահանջվող սանիտար-հիգիենիկ պայմանները ապահովելու համար նախագծով նախատեսված է օղափոխության բնական-մեխանիկական համակցված և ամբողջությամբ մեխանիկական դրդմամբ համակարգեր: Բնական- մեխանիկական համակցված համակարգը նախատեսվում է բնակելի հարկերում իսկ մեխանիկականը՝ հասարակականում և ավտոկայանատեղիներում: Համակարգերի ընտրությունը

կատարվել է տեխնիկատնտեսական վերլուծության հիման վրա, համաձայնեցնելով պատվիրատույի հետ:

Բնակելի հարկերում օդափոխության համակարգը կոմբինացված է՝ բնական-մեխանական տեսակի է: Այս համակարգի բնույթը կայանում է նրանում, որ բնակարաններից համեմատաբար աղտոտված օդը, հեռանում է առաստաղային կենցաղային օդամուղով, որը մղվում է դեպի հորան որտեղից էլ ինքնաքարշ ճնշման և ջերմաստիճանատարբերության շնորհիվ հեռանում է մթնոլորտ: Օդային հոսքերը կազմեկերպված են այնպես, որ համեմատաբար ախտոտված օդը արտաձվում է սանհանգույցներից և խոհանոցներում նախատեսվող արտաձման հովհանոցներից, իսկ թարմ օդը ճնշման տարբերությունների շնորհիվ ներթափանցում է սենյակներ պատուհանների անկիպությունների և հորաններում:

Ընդհանուր փոխանակային օդափոխության օդատարները նախատեսվում է ջերմամեկուսացնել, կամ հրակայուն մեկուսիչով:

Աղմուկի խլեցման համար նախատեսված են.

- Օդամղիչների հետ համակարգի միացումը կատարել ճկուն ներդիրների միջոցով:
- Օդի արագությունը օդատարներում չի գերազանցում 5մ/վրկ:
- Օդատարների հաստությունը ընդունված են ըստ ՀՀՇՆ IV-12.02.01-04 կախված կտրվածքից:

ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ԿԱՆԽԱԳԵԼՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ

Շենքի ստորգետնյա հարկերում նախատեսված է երկակի նշանակության ավտոկայանատեղ, որոնք անհրաժեշտության դեպքում կարող են ծառայել որպես պարգագույն թաքստոց: Նշված հարկերում նախատեսված են սանհանգույցներ բնակչության բոլոր խմբերի համար ինչպես նաև օդափոխության համակարգ, կրակմարիչներ և վթարային լուսավորություն:

Էներգախնայողության և Էներգաարդյունավետության հետ կապված միջոցառումներ

Համալիրի էներգաարդյունավետությունը նախատեսվում է համապատասխանեցնել ՀՀ կառավարության 12.04.2018թ. N426-Ն որոշմամբ սահմանված չափորոշիչներին, ինչի ուղղությամբ իրականացվելու են համալիր միջոցառումներ, որոնց թվում են երեսպատման համակարգը, բարձր էներգաարդյունավետությամբ պատուհաններ և վիտրաժներ, տանիքի և ստորգետնյա հարկի ջերմամեկուսացում:

Ջերմության խնայողության համար ընտրված են ջերմաօգտհանիչներով օդի ներածման համակարգեր, որոնք ապահովում են ջերմության բարձր խնայողություն:

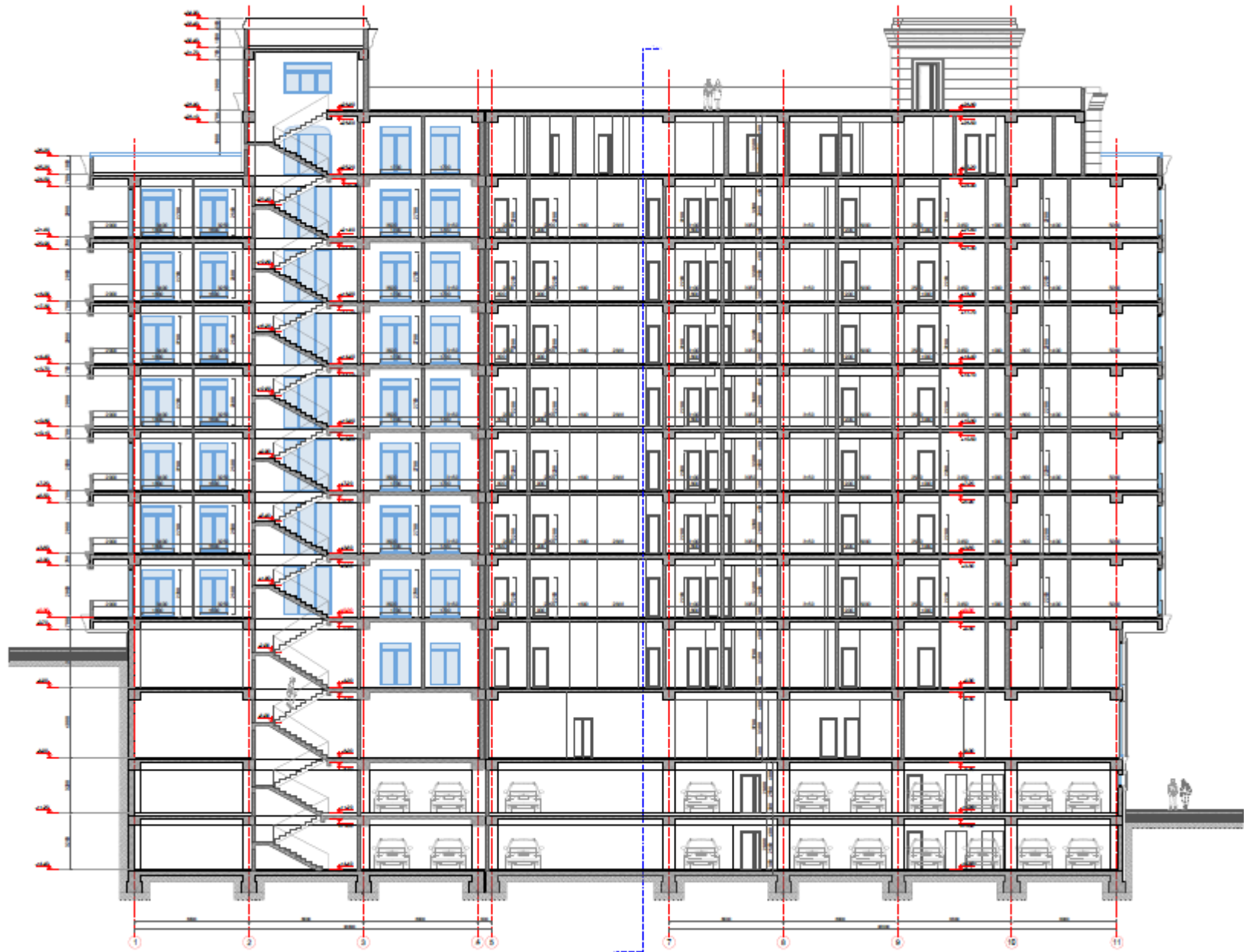
**ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ
ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ**

Ստորգետնյա ավտոկայանատեղին ունի երկակի նշանակություն, որը անհրաժեշտության դեպքում կարող է ծառայել որպես պարզագույն թաքստոց: Այս հարկում նախատեսված է իրականացնել սանհանգույցներ պատասպարանից օգտվողների համար, այդ թվում նաև մեկ սանհանգույց սահմանափակ կարողությամբ մարդկանց համար: Տվյալ տարածքը ապահովված է օդափոխությամբ և վթարային լուսավորությամբ:

Աստիճանավանդակներում նախատեսված է տեղադրել հրակայուն դռներ:

Հեղեղատար համակարգի խողովակները նախատեսվում է անցկացնել ընդհանուր օգտագործման միջանցքներով:

Համաձայն ՀՀՇՆ IV-11.07.01-2006 շինարարական նորմերի հաշմանդամ և բնակչության սակավաշարժ խմբերի ազատ տեղաշարժման համար ձեռնարկվել են համապատասխան միջոցառումներ՝ նախատեսվել են թեքահարթակներ:

ԿՏՐԱՎՈՐ ԸՍՏ 1-1 Մ 1:100

1.3.2 Տեղամասի երկրաբանա-լիթոլոգիական կառուցվածքը

«Գեոլիթ» ՍՊ ընկերությանը պատվիրվել է կատարել Կոտայքի մարզ, քաղաք Ծաղկաձոր, Եղիշե Չարենցի փակուղի 5/1 հասցեում նախագծվող բնակելի շենքի տեղամասի ինժեներաերկրաբանական հետազննական Աշխատանքներ՝ այդ թվում՝

- Հորատման աշխատանքներ՝ թվով 6 հորատանցք, որից 1-ը՝ 30, 2-ը՝ 27, 2-ը՝ 23, 1-ը՝ 20 մետր խորություններով, ընդհանուր 150 գծամետր կառույցների հիմնատակի գրունտների ուսումնասիրության համար:
- Գրունտների նմուշառում և լաբորատոր հետազոտություններ:
- Դաշտային և արխիվային նյութերի հավաքագրում, վերլուծություն և ընդհանրացում:
- Ինժեներաերկրաբանական կտրվածքների կազմում:
- Ինժեներաերկրաբանական պայմանների մասին եզրակացության կազմում:

Տվյալ հաշվետվությունը կազմված է «Գլորիա Քոնսթրաքշն» ՍՊԸ-ի պատվերով, համաձայն 02 նոյեմբերի 2022 թ.-ին կնքած թիվ 27-021122 պայմանագրի: Դրված տեխնիկական առաջադրանքի համաձայն կատարվել են ինժեներա-երկրաբանական հետազոտական, այդ թվում՝ հորատանցքների անցման փորման և գրունտների լաբորատոր հետազոտությունների աշխատանքներ: Հաշվետվությունում բերված դաշտային ուսումնասիրությունների տվյալները ստացվել են 2022թ-ի դեկտեմբեր ամսին: Ուսումնասիրությունների արդյունքների ինժեներաերկրաբանական մեկնաբանման համար օգտագործվել են նաև առանձին արխիվային նյութեր /1, 2, 3, 4/: Դաշտային աշխատանքների տվյալների մշակման, մեկնաբանման և վերջնական հաշվետվության կազմմանը մասնակցել են՝

- «Գեոլիթ» ՍՊԸ-ի տնօրեն և աշխատանքների ղեկավար՝ ինժեներ-երկրաբան Ա. Թորոյանը
- Գեոտեխնիկական (լաբորատոր) ուսումնասիրությունների ղեկավար՝ Հ. Շահնազարյանը
Հետազոտվող տեղամասում գրունտների լիթոլոգիական կազմի, ֆիզիկամեխանիկական հատկությունների, հիդրոերկրաբանական պայմանների պարզաբանման համար կատարվել են.
- Տեղազննում 1:200 մասշտաբի քարտեզի հիմքով, ինչպես բուն ուսումնասիրվող տարածքում, այնպես էլ հարակից մասերում:
- Հորատանցքների անցում թվով 6 հատ, որոնցից 1-ը՝ 30, 2-ը՝ 27, 2-ը՝ 23, 1-ը՝ 20 մետր խորությամբ, VTB 50M հորատող հաստոցով, մեխանիկական սյունակային, չոր եղանակով, 150 մետր ընդհանուր ծավալով:
- Գրունտների նմուշառում՝ թվով 6 հատ, որից 4-ը կավային գրունտներից, բնական կառուցվածքի, 2-ը խճային գրունտներից, խախտված կառուցվածքի և լաբորատոր հետազոտություններ:
- Տարածքի վերաբերյալ արխիվային նյութերի հավաքագրում, վերլուծություն և ընդհանրացում:
- Ինժեներաերկրաբանական կտրվածքների կազմում 5 պրոֆիլներով:
- Դաշտային աշխատանքների և հավաքագրված նյութերի ամփոփում, եզրակացության կազմում:

Համաձայն կատարված ուսումնասիրությունների, հորատման, լաբորատոր և արխիվային նյութերի տվյալների՝ ուսումնասիրվող տեղամասի երկրաբանական կառուցվածքում մինչև 30 մետր խորություններում մասնակցում են ստորին-միջին էոցենի հրաբխային ապարները, որոնք տեղադրված են ժամանակակից հասակի դելյուվիալ-պրոյուվիալ բեկորային ու խճային, ինչպես նաև դելյուվիալ-պրոյուվիալ կավային նստվածքային գրունտների տակ, որոնց ծածկում են տեխնածին առաջացումները:

Տեղամասի երկրաբանական կտրվածքը ներկայացված է գրունտների հետևյալ տարատեսակներով (վերնից-ներքև)։

Շերտ-1 Բուսահող մուգ շագանակագույն, խճի ու խճավազի 5-10% պարունակությամբ, կավավազային-ավազակավային կազմի, թույլ խոնավ: Շերտն ունի լայն տարածում և 0,9-2,3 մետր հզորություն: Գրունտն ըստ շահագործման դժվարության՝ համաձայն ՇՆԿ IV-5-82-ի II կարգ է:

Շերտ-2 Կավեր փոշային, շագանակագույն, սակավ խոնավ և խոնավ վիճակում, կիսապինդ և ձիգ պլաստիկ կոնսիստենցիայի, միջին խտության, մասամբ խճի ու խճավազի մինչև 5% տեղ-տեղ մինչև 20-25% պարունակությամբ, նաև ավազների ենթաշերտերով: Շերտն ունի լայն տարածում: Շերտի հորատված հզորությունը 1,2-ից 11,3 մետր է: Ժամանակակից դելյուվիալ-պրոյուվիալ նստվածքներ են: Գրունտն ըստ շահագործման դժվարության՝ համաձայն ՇՆԿ IV-5-82-ի III կարգ է:

Շերտ - 3 Բեկորային գրունտ խճի ու խճավազի պարունակությամբ, կավավազային-ավազակավային լցոնի 5-25% պարունակությամբ: Բեկորները անդեզիտներ են և մասամբ պորֆիրիտներ, իսկ լցոնը շագանակագույն, կիսապինդ թանձրության: Շերտի հորատված առավելագույն հզորությունը 19,8 մետր է: Շերտը համատարած է: Ժամանակակից դելյուվիալ-պրոյուվիալ առաջացումներ են: Գրունտն ըստ շահագործման դժվարության՝ համաձայն ՇՆԿ IV-5-82-ի V կարգ է:

Շերտ-4 Խճային գրունտ խճավազով, հազվադեպ մանրաբեկորներով, կավավազային-ավազակավային լցոնի 20-30% պարունակությամբ: Բեկորները անդեզիտներ են, իսկ լցոնը՝ շագանակագույն, կիսապինդ ու ձիգ պլաստիկ թանձրության: Գրունտը սակավ խոնավ է: Շերտը հանդիպել է միայն հորատանցք 3-ում: Հորատված հզորությունը 10,5 մետր է Ժամանակակից դելյուվիալ-պրոյուվիալ առաջացումներ են: Գրունտն ըստ շահագործման դժվարության՝ համաձայն ՇՆԿ IV-5-82-ի IV կարգ է (պայմանական):

Շերտ-5 Հրաբխային ավազներ սպիտակ և դեղնագույն, փխրուն, թեթև, չցեմենտացված, չկարծրացած, չլիթիֆիկացված, թույլ խոնավ, թթվային կազմի Շերտն ունի մասնակի տարածում, հանդիպել է միայն հորատանցք 3-ում: Հորատված հզորությունը 8,0 մետր է: Ստորին-միջին էոցենի հրաբխային առաջացումներ են: Գրունտն ըստ շահագործման դժվարության՝ համաձայն ՇՆԿ IV-5-82-ի III կարգ է: (պայմանական):

Շերտ-6 Ավագներ բաց շագանակագույն, մասամբ սպիտակավուն, մանր և միջին չափերի, խիտ, մասամբ ցեմենտացված, մասամբ փխրուն, խոնավ: Շերտն ունի սահմանափակ տարածում, հանդիպել է միայն հորատանցք 5-ում: Հորատված հզորությունը 5,9 մետր է: Ժամանակակից հասակի նստվածքներ են: Գրունտն ըստ շահագործման դժվարության՝ համաձայն ՇՆԿ IV-5-82-ի III կարգ է (պայմանական):

Ինժեներա-երկրաբանական հետազոտություններն իրականացվել են համաձայն տեխնիկական առաջադրանքի: Հետազոտական աշխատանքների ընթացքում, առաջադրված խնդիրների լուծման նպատակով իրականացվել են հետևյալ աշխատանքները՝ տարածքի ինժեներա-երկրաբանական տեղագնում, հորատանցքերի հորատում, գրունտներից փորձանմուշների ընտրում և փորձարկում, նախկինում տարբեր գիտա-արտադրական և նախգծա-հետազոտական կազմակերպությունների կողմից, տվյալ և հարակից տարածքներում իրականացված ուսումնասիրությունների հաշվետու նյութերի հավաքում, ամփոփում և ընդհանրացում:

Ինժեներա-երկրաբանական հետազոտություններն իրականացվել են համաձայն Պատվիրատուի կողմից հաստատված տեխնիկական առաջադրանքի և ՀՀ տարածքում գործող նորմատիվա-տեխնիկական փաստաթղթերի պահանջների:

Հորատման աշխատանքներն իրականացվել են 2023 թվականի հունվար ամսվա ընթացքում:

Նախագծման փուլը՝ նախագծային և աշխատանքային փաստաթղթավորում:

Բարդության աստիճանը ըստ ինժեներա-երկրաբանական պայմանների - II (միջին):

Ինժեներա-երկրաբանական տեղագնումն իրականացվել է տեղանքի ռելիեֆի առանձնահատկությունների տեսողական գնահատման, երկրաբանական և ինժեներա-երկրաբանական վտանգավոր պրոցեսների և երևույթների բացահայտման նպատակով:

Դաշտային աշխատանքներն իրականացվել են գլխ. երկրաբան Ն. Մ. Ալեքսանյանի ղեկավարության ներքո: Աշխատանքների իրականացման ընթացքում ընդհանուր առմամբ հորատվել են 5 հորատանցքեր (հորատման տրամագիծը 96-151 մմ):

Հետազոտական աշխատանքների կամերալ մշակումը և սույն եզրակացության կազմումն իրականացվել է Ն. Մ. Ալեքսանյանի կողմից:

Գրունտների ֆիզիկա-մեխանիկական հատկանիշների ցուցանիշները տրված են համաձայն լաբորատոր ուսումնասիրությունների տվյալների և ՀՀ տարածքում գործող նորմատիվա-տեխնիկական փաստաթղթերի համաձայն:

Հորատանցքերի տեղակապումն իրականացվել է Պատվիրատուի կողմից տրամադրված տեղամասի 1:200 Մ-բի տեղագրա-գեոդեզիական հանույթի վրա:

Շերտ թիվ-1 լիցքային գրունտ չպառկապնդված, ավազակավա-մանրախճային կազմի, կավային նյութի խառնուրդով մինչև 45%, հազվադեպ շինարարական թափոններով, տարածումը սահմանափակ է, հզորությունը՝ 0.5-1.0 մետր:

Տեխնաձին առաջացումներ

Շերտ թիվ-2 հողա-բուսական ծածկույթ ավազակավային կազմի, երբեմն խճա-մանրախճային նյութի պարունակությամբ, հազվադեպ բեկորներով, տարածումը համատարած է, հզորությունը՝ 0.5-0.7 մետր:

Շերտ թիվ-3 կավ դարչնագույն, գորշավուն և գորշ երանգներով, ձիգ և փափուկ պլաստիկ թանձրության, մասամբ ավազային գրունտի պարունակությամբ մինչև 15%, տարահատիկ ավազների և կավավազի ոսպնյակներով և նրբաշերտերով, միջին մասերում հազվադեպ բեկորներով, խոնավ, տարածումը համատարած է, հզորությունը 2.0-5.0 մետր:

Չորրորդականի դեյուվիա-պրոյուվիալ առաջացումներ

Շերտ թիվ-4 ավազակավ գորշ, շագանակագույն երանգով, ձիգ և փափուկ պլաստիկ թանձրության, ավազային գրունտի պարունակությամբ մինչև 20%, մասամբ խճա-մանրախճային գրունտի խառնուրդով մինչև 10%, տարահատիկ ավազների և կավերի ոսպնյակներով և նրբաշերտերով, խոնավ, տարածումը սահմանափակ է, հանդիպում է խճա-մանրախճային գրունտների հաստվածքում նրբաշերտերի տեսքով, հզորությունը՝ 0.3-0.6 մետր:

Չորրորդականի դեյուվիա-պրոյուվիալ առաջացումներ

Շերտ թիվ-5 խճա-մանրախճային գրունտ, մասնիկները մասամբ կոպտահղկված են, կավային և ավազային գրունտների լցանյութով մինչև 50%, տարահատիկ ավազների և կավերի ոսպնյակներով և նրբաշերտերով, խոնավ, ստորգետնյա ջրերի մակարդակին մոտ և դրանից ցած ջրհագեցած, տարածումը համատարած է, հզորությունը՝ 2.0-5.0 մետր:

Չորրորդականի դեյուվիա-պրոյուվիալ առաջացումներ

Շերտ թիվ-6 մեծաբեկորային գրունտ մոխրագույն բազալտներից, մասամբ ջարդոտված և խիստ հողմնահարված խճի աստիճանի, միջբեկորային կավային և ավազային լցանյութով մինչև 15%, տեղ-տեղ կավային գրունտների ոսպնյակներով, տարածումը համատարած է, բացահայտված հզորությունը՝ 6.0 մետր:

Չորրորդականի դեյուվիա-պրոյուվիալ առաջացումներ:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Կատարված հետազոտությունների և դրանց արդյունքների վերլուծությունը բերել են հետևյալ եզրակացության.

Նախագծվող բազմաֆունկցիոնալ բնակելի շենքի տարածքը գտնվում է քաղաք Ծաղկաձոր, Եղիշե Չարենցի փակուղի 5/1 հասցեում և իրենից ներկայացնում է մասնակի կառուցապատված տարածք:

- Ռելիեֆի բացարձակ նիշերը տեղամասում տատանվում են 1875-1892 մետրերի սահմաններում:
- Տեղամասի երկրաբանական կտրվածքը հետազոտված խորությունների սահմաններում ներկայացված է գրունտների 6 տարբեր շերտերով, որոնց ֆիզիկամեխանիկական բնութագրերի ցուցանիշները բերված են 3-րդ և 4-րդ գլուխներում:
- Տեղամասում գրունտային ջրերն ունեն երակային-ուղղորդված տարածում: Մինչև 30 մետր փորված հորատանցքերով գրունտային ջրեր բացահայտվել են միայն հորատանցք 4-ում 13,3 մետր խորությունում, որը հաստատվել է 12,2 մետր խորությունում:
Գրունտային ջրերից կառույցի հիմքերը պաշտպանելու համար անրաժեշտ կլինի կառուցել ցամաքուղիներ (հիմնատակից մոտ 1 մետր խորությամբ), ինչպես նաև բացառելու գրունտային ջրերի թափանցումը շինարարական հիմնափոս:
- Նախագծվող №1 շենքի համար որպես հիմնատակի գրունտներ առաջարկվում են շերտ 3-ի (բեկորային գրունտ) և շերտ 4-ի (խճային գրունտ) գրունտները, իսկ №2 շենքի համար նաև շերտ 2-ի (կավեր) գրունտները: Կառույցի համար պարտադիր է պահպանել հիմնատակի գրունտների համասեռությունը:
- Համաձայն գրունտների լաբորատոր հետազոտությունների կավերը հանդիսանում են ուժեղ դեֆորմացվող գրունտներ՝ $E=8,5$ ՄՊա ճնշումով և ունեն 0,18 ՄՊա ճնշում ուռչելիություն:
- Համաձայն ՀՀՇՆ 20.04.2020 «Երկրաշարժադիմացկուն շինարարություն նախագծման նորմեր»-ի ՀՀ տարածքի սեյսմիկ գոտիավորման քարտեզի Ծաղկաձոր քաղաքը գտնվում է 2-րդ սեյսմիկ գոտում, գրունտի սպասվող առավելագույն սեյսմիկ արագացումները կազմում են 0,4g:
- Ուսումնասիրվող տեղամասի գրունտները, համաձայն ՀՀՇՆ 20.04.2020 «Երկրաշարժադիմացկուն շինարարություն նախագծման նորմեր»-ի ըստ սեյսմիկ հատկությունների 2-րդ կարգ են:
- Ֆիզիկաերկրաբանական վտանգավոր երևույթներ ինչպիսիք են կարստը, սողանքը, քարաթափությունը, փլուզումը և այլն, որոնք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ ուսումնասիրվող տեղամասում նախագծվող կառույցի վրա՝ բացակայում են: Մակայն տեղամասում շինարարական աշխատանքների կատարման հետևանքով, կապված թեք լանջի կտրման հետ (ընդհուպ մինչև 90°) հնարավոր է առաջ գան ֆիզիկաերկրաբանական վտանգավոր երևույթներ՝ ինչպիսիք են փլուզումը և քարաթափությունը:
Տեղամասում կառույցների ու շինությունների կառուցման և անխափան շահագործման համար միանշանակ անրաժեշտ է իրականացնել պաշտպանական միջոցառումներ: Կառույցների հիմնափոսերի փորման ժամանակ տեղամասի հարավային և հարավ-արևելյան հատվածներում փլուզման և քարաթափման երևույթը բացառելու համար անրաժեշտ է հիմնափոսը փորել թեք շեպով, կառուցել հենապատ, ստորգետնյա ջրերից կառույցները ու դրանց հիմքերը պաշտպանելու համար անրաժեշտ կլինի կառուցել

ցամաքուրդներ, ինչպես նաև բացառելու գրունտային ջրերի թափանցումը շինարարական հիմնավոր, իսկ մակերևութային հոսքերից պաշտպանելու համար՝ առուններ: Կարող են կիրառվել նաև այլ պաշտպանական միջոցառումներ:

- Գրունտի սառչման առավելագույն խորությունը, համաձայն ՀՀՇՆ II-7.01.2011 նորմերի, ուսումնասիրվող տարածքում կազմում է 1,24 մետր:
- Ինժեներաերկրաբանական պայմանները ուսումնասիրվող տեղամասում հանդիսանում են բարենպաստ շինարարական աշխատանքներ իրականացնելու համար :
- Ուսումնասիրվող տեղամասում կառույցի հիմքերը բացելուց և նախագծային նիշերին հասնելուց հետո՝ ինժեներ-երկրաբանի կրկնակի զննումը պարտադիր է՝ հիմքերի համար փորված փոսորակների դիտարկման ակտը տրամադրելու համար:

Ինժեներ երկրաբան՝

Ա. Թորոյան

Շինարարական մոնտաժային աշխատանքների իրականացման ժամանակացույց

Շինարարության նորմատիվ տևողությունը որոշվել է համաձայն (N 596-Ն 19.03.2015թ. ՀՀ Կառավարության որոշում կետ 111, 113) ՍՆԻՊ 1.04.03-85* մաս II, հետև հիման վրա հաշվի առնելով օբյեկտի նշանակությունը, կոնստրուկտիվ բնութագիրը, ընդհանուր մակերեսը: Օբյեկտի ընդհանուր կոմպլեքսի շինարարության նորմատիվ տևողությունը ծրագրվում է 64,0 ամիս շինարարական աշխատանքների կատարման համար թույլատրման տրամադրման օրվանից:

1.3.3 Նախատեսվող աշխատանքների կազմակերպում

Ելնելով առկա պայմաններից շինությունները բացի շինարարական նորմերով տրված անվտանգության հրահանգներից, անհրաժեշտ է կազմակերպել և աշխատանքների կատարման նախագծում արտացոլել անվտանգության նորմերի անհատական մոտեցումներ հատկապես կապված կռուցիի գործողության գոտում կատարվելիք շինմոնտաժային աշխատանքների վերաբերյալ:

Բոլոր տիպի շինմոնտաժային աշխատանքները պետք է կատարել պահպանելով շինարարական նորմաները, կանոնները, ստանդարտները և նախագծի տեխնիկական պայմանները:

Շինարարության իրականացման որակի չափանիշները հսկվում են տեխնիկական հսկողություն իրականացնող մարմնի կողմից:

Շինհրապարակը կազմակերպելիս պետք է ղեկավարվել «Քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից տրված հրահանգներով:

Շինհրապարակը կոմպլեկտավորվում է հակահրդեհային ինվենտարով:

Շինարարության ընթացքում անհրաժեշտ է կատարել միջոցառումներ գերծ պահելու շրջակա միջավայրը աղտոտումից, թունավոր արտաթորումներից:

Հետիոտների անվտանգությունը ապահովելու նպատակով շինհրապարակը անհրաժեշտ է ցանկապատել թիթեղով:

Հողային աշխատանքների իրականացման ընթացքում պայթեցման աշխատանքներ չեն նախատեսվում:

1.3.4 Առաջարկություններ օբյեկտի շինարարության կազմակերպման վերաբերյալ

Շինարարությունը ենթադրվում է իրականացնել կապալային եղանակով: Գլխավոր կապալառու կազմակերպությունը որոշվելու է մրցույթով:

Մասնաշենքերի միացումը արտաքին ինժեներական ցանցերին կկատարվի մասնագիտացված շինմոնտաժային կազմակերպությունների կողմից:

Շենքերի, ավտոճանապարհների, հրապարակների և մայրերի կառուցումը կկատարվի մասնագիտացված շինմոնտաժային կազմակերպությունների կողմից:

Շինմոնտաժային աշխատանքների իրականացման տեխնոլոգիայի տեսանկյունից շինարարությունը կարելի է իրականացնել ավանդական եղանակներով՝ կիրառելով

շինարարական կազմակերպության սեփական շինարարական մեքենաները և մեխանիզմները, իսկ բացակայության դեպքում, վարձակալել դրանք այլ կազմակերպություններից:

Ժամանակավոր շինությունների, վերամբարձ կռունկի, պահեստավորման մակերեսների տեղակայումը պատկերված է շինարարական գլխավոր հատակագծի վրա:

Առաջարկվում է հնարավորինս օգտագործել գույքային շարժական շինություններ:

Ժամանակավոր շինությունների ցանկը և դրանց տեղակայումը ցանկալի է լրացուցիչ ճշտվեն տեղում և համաձայնեցվեն պատվիրատուի հետ:

1.3.5 Առաջարկություններ օբյեկտի շինարարության մատակարարման կազմակերպման վերաբերյալ

Շինարարության նյութատեխնիկական մատակարարումը նախատեսվում է շինարարական ինդուստրիայի ձեռնարկություններից և գլխավոր կապալառու կազմակերպության արտադրական բազայից: Շաղախը և բետոնը կառաքվեն Ծաղկաձոր քաղաքի մոտակա բետոնաշաղախային հանգույցներից մասնագիտացված տրանսպորտային միջոցներով:

Առաքումը ծրագրվում է այնպիսի պարբերականությամբ, որ ապահովվի աշխատանքների անընդհատությունը:

Առաջարկվում է շինարարության նյութատեխնիկական մատակարարման հետևյալ սխեման.

- Առանձին ամրանային ձողերը և հիմնակմախքները, մետաղական կոնստրուկցիաները, մոնտաժային իրերն ավտոմոբիլային փոխադրամիջոցներով բերվում են անմիջականորեն շինարարական հրապարակ, որտեղ կատարվում է դրանց պահեստավորում և տեղադրում,
- Բետոնային խառնուրդը միաձույլ բետոնե և երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների համար, ինչպես նաև շաղախը շարվածքի համար առաքվում են անմիջապես շինհրապարակ ավտոբետոնախառնիչներով և շաղախատարներով,
- Հարդարման նյութերը կարող են առաքվել ինչպես անմիջապես շինհրապարակ, այնպես էլ շինարարական կազմակերպության բազա՝ հետագա առաքման նպատակով:

Փոխադրամիջոցների և շինարարական մեքենաների տեխնիկական սպասարկումը և լիցքավորումը իրականացվելու է շինհրապարակից դուրս մասնագիտացված կետերում: Տարածքում քայուղեր և վառելանյութ չի պահեստավորվելու :

Շինարարությունը կիրականացվի մասնագիտացված կազմակերպության կողմից :

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ

1. Աշխատանքների բնույթից ելնելով՝ բանվորական բրիգադները ձևավորվում են որպես բազմապրոֆիլ կամ մասնագիտացված:

2. Բազմապրոֆիլ բրիգադները նպատակահարմար է կազմավորել խոշորացված (ընդհանրացված) տիպի ավարտուն շինարարական արտադրանքի, աշխատանքների ընդհանրացված փուլի, կոնստրուկտիվ հանգույցի ստեղծման նպատակով:

3. Բրիգադների քանակական և մասնագիտական - որակական կազմը սահմանվում է աշխատանքների ծրագրված ծավալների, աշխատատարության և աշխատանքների կատարման ժամկետների հիման վրա:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Բանվորների աշխատանքի պաշտպանությունը ապահովվելու է անհատական պաշտպանության միջոցների կիրառմամբ (հատուկ արտահագուստ, կոշիկ), համալիր պաշտպանության միջոցառումների կատարումով (ցանկապատում, լուսավորում, օդափոխում, պաշտպանիչ և արգելակիչ սարքեր և հարմարանքներ և այլն), սանիտարակենցաղային շինություններով և սարքավորումներով՝ գործող նորմերին և կատարվող աշխատանքների բնույթին համապատասխան

2. Շինմոնտաժային աշխատանքների կատարման ընթացքում պահպանվելու են շինարարությունում անվտանգության տեխնիկայի վերաբերյալ շինարարական նորմերի և կանոնների պահանջները:

3. Աշխատանքի պաշտպանության՝ անվտանգության տեխնիկայի, արտադրական սանիտարահիգիենիկ միջոցառումների և հակահրդեհային անվտանգության վերաբերյալ անց է կացվելու հրահանգում: Շինմոնտաժային աշխատանքների կատարման ընթացքում պահպանվելու են շինարարությունում անվտանգության տեխնիկայի վերաբերյալ շինարարական նորմերի և կանոնների պահանջները:

4. Բանվորների անվտանգության տեխնիկայի ուսուցման, հրահանգման ժամանակին և որակով անցկացման, անհատական պաշտպանական միջոցների վիճակի և կիրառման, արտադրական անվտանգության և արտադրական սանիտարահիգիենիկ անվտանգության հետ կապված բոլոր միջոցառումների կատարման հսկողությունը վերապահվում է աշխատանքներն իրականացնող կազմակերպությանը:

1.3.6 Կադրային ապահովում և շինտեխնիկա

Շինարարությունում աշխատողների ընդհանուր թիվը՝ 100 մարդ, որից

Ինժիներատեխնիկական անձնակազմ - 8 մարդ

Հիմնական շինարարական տեխնիկայի պահանջարկը որոշվում է աշխատանքների ծավալների, մեխանիզմների և մեքենաների միջին արտադրողականության և աշխատանքների կատարման ընտրված եղանակների հիման վրա: Հիմնական մեքենաների և մեխանիզմների անվանացանկը բերված է ստորև:

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՀԱՆՁՎՈՂ ՀԻՄՆԱԿԱՆ
ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՈՒ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԻ ԱՂՈՒՍՅԱԿ

Հ/Հ	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	ՄԱԿԼԻՇԸ	ՉԱՓՄԱՆ ՄԻԱՎՈՐ	ՔԱՆԱԿԸ
1	Բուլդոզեր	CAT C6.3	հատ	1
2	Թրթուրավոր էքսկավատոր 1.85մ ³ շերեփի տարողությունը	Hyundai R 200 LC	հատ	1
3	Թրթուրավոր էքսկավատոր փխրեցնող	Hyundai R 380 C 9 SH	հատ	1
4	Աշտարակային կրունկ QTZ 63 - սլաքի երկարությունը - 50.00 մ - կեռիկի բարձրությունը - 44.00 մ - բեռնունակությունը - 6-1.3տ	Dahan 5013	հատ	1
5	Ավտովերհան -22	MA3	հատ	1
6	Տեղում բետոն պատրաստելու սարք		հատ	1
7	Ավտոբետոնախառնիչ	ABC	հատ	2
8	Բետոնամուղ պոմպ	Volvo FM12	հատ	2
9	Կողավոր ավտոմեքենա		հատ	3
10	Ավտոինքնաթափ 25տ	KMA3	հատ	3

Շինարարական տեխնիկայի համար համապատասխան վառելիքի լիցքավորումը և յուղումը կիրականացվի շինհրապարակից դուրս լցակայաններում կամ մասնագիտացված սպասարկման կետերում:

1.3.7 Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում

Շինարարական նյութերից օգտագործվելու է ցեմենտ, մետաղական ամրաններ եւ այլ կոնստրուկցիաներ, ապակի, փայտ, սրբատաշ եւ կոպտատաշ քարե շար, երեսպատման նյութեր եւ այլն: Բնառեսուրսներից օգտագործվելու է միայն ջուր՝ աշխատանքային հարթակի ջրցանի, հանված գրունտի եւ ստացվող ավազի ու խճի խոնավացման, ինչպես նաեւ շինարարական անձնակազմի խմելու եւ կենցաղային նպատակների համար:

Հիմնական թափոնատեսակը, որը կառաջանա շինարարական աշխատանքերի ընթացքում, կենցաղային աղբն է ամսեկան մեկ մարդու հաշվարկով 7 կգ $100 \times 7 \times 64 / 1000 = 44.8$ տ եւ շինարարական աղբն է 420 խմ ծավալով: Շինարարական աղբը ամբողջությամբ տեղափոխվելու է տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից հատկացված վայր: Առաջացած կենցաղային աղբը կտեղափոխվի աղբահավաք ծառայության կողմից:

- a) **Շինանձնակազմի կենցաղային և տնտեսական ջրածախսը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝**

$$W_{\text{խ.տ.}} = (n \times N + n_1 \times N_1) \times T, \text{ որտեղ}$$

n – ԻՏ աշխատողների, ծառայողների թվաքանակն է՝ 8 մարդ

N– ԻՏԱ ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.016 մ³օր/մարդ

n₁– սպասարկող աշխատողների թվաքանակն է՝ 92 մարդ

N₁ – սպասարկողների ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.025 խմ.օր/մարդ

T – աշխատանքային օրերի թիվն է՝ 1920 օր

$$W_{\text{խ.տ.}} = (8 \times 0.016 + 92 \times 0.025) \times 1920 = 4662 \text{ խմ/շին. ժամ.}:$$

b) Ջրցանի համար օգտագործվող ջրի ծախսը որոշվում է հետևյալ կերպ՝

$$U_1 = S_1 \times K_1 \times T, \text{ որտեղ՝}$$

S_1 – ջրվող տարածքի մակերեսը, 3856 քմ,

K_1 – 1 մ² օրական ջրցանի նորմը, 0.0015 խմ,

T – ջրցանի ժամանակահատվածը օրերով, 1920

$$U_1 = 3856 \times 0.0015 \times 1920 = 11105 \text{ խմ/շին. ժամ.}:$$

Ընդամենը ջրօգտագործումը կկազմի 15767 խմ/շին. ժամ:

Համալիրի ջրամատակարարումը և ջրահեռացումը իրականացվելու է համաձայն տեխնիկական պայմանի ՕԿՁ-ի հարակից տարածքից D=225 մմ ջրագծից, ջրահեռացումը կիրականացվի Չարենցի փողոցով անցնող D=225 մմ կոյուղատար:

Շինարարության փուլում ջրցանման համար անհրաժեշտ ջուրը կբերվի պայմանագրային հիմունքներով՝ ավտոցիստեռներով: Շինարարության փուլում աշխատողների կոմունալ կենցաղային պայմանները կապահովեն տեղադրելով բիոզուգարաններ, խմելու ջուրը կմատակարարվի տարաներով:

Գազամատակարարումը 0.61 հազ.խմ/ժամ ծախսով կիրականացվի Հրազդան-2 ԳԲԿ-ն սնող D=350մմ կողմնատար գազատարից:

Համալիրում նախատեսվում է իրականացնել անհատական օդափոխման և ջեռուցման համակարգ որոնց արտաքին բլոկները նախատեսվում է քողարկել հատուկ դրանց համար նախատեսված խորշերում և համապատասխան ձայնամեկուսիչ նյութերի օգտակործմամբ նախատեսվում է ապահովել աղմուկի ցածր մակարդակ:

2. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ ԵՎ ԻՐԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԽԵՄԱՆ

2.1 ՖԻԶԻԿԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Հետազոտվող տարածքը գտնվում է Ծաղկաձոր քաղաքի հարավային-կենտրոնական հատվածում, գոյություն ունեցող «Ալփինա» հյուրանոցային համալիրից դեպի արևելք՝ 50-60 մետր հեռավորության վրա, Եղիշե Չարենցի փակուղի 5/1 հասցեում և իրենից ներկայացնում է չկառուցապատված տարածք:

Գեոմորֆոլոգիական տեսակետից ուսումնասիրվող տարածքը գտնվում է Ծաղկունյաց լեռների Թեղենիս լեռան արևելյան եզրամասային թեք լանջին՝ հարավից-հյուսիս անկումով, որտեղ ռելիեֆի բացարձակ նիշերը տատանվում են 1875-1892 մետրերի սահմաններում

Երկրաբանական կառուցվածքում ուսումնասիրվող տարածքում մասնակցում են պալեոգեն ժամանակաշրջանի, պալեոգեն-ստորին էոգեն դարակարգի հրաբխային հոսքերը՝ անդեզիտները, անդեզիտային բազալտները, որոնց ծածկում են ժամանակակից էյուվիալ-դեյուվիալ-պրոյուվիալ առաջացումները: Նախագծվող շենքերի տեղամասը - ուսումնասիրված խորությունների սահմաններում ներկայացնում են պալեոգեն-ստորին - էոգեն դարակարգի անդեզիտներով, հրաբխային ավազներով, որոնք տեղադրված են ժամանակակից էյուվիալ-դեյուվիալ-պրոյուվիալ բեկորային, խճային և կավային գրունտների տակ:

Հիդրոերկրաբանական տեսակետից ուսումնասիրվող տարածքը գտնվում է ջրային գլխավոր երակը հանդիսացող Տանձաղբյուր գետի միջին հոսանքի հովտի աջ թևում՝ թեք դեյուվիալ լանջի վրա և գետից գտնվում է 500-550 մետր հեռավորության վրա:

Բուն հետազոտվող տեղամասում գրունտային ջրերն ունեն երակային-ուղղորդված տարածում: Մինչև 30 մետր փորված հորատանցքերով գրունտային ջրեր բացահայտվել են միայն հորատանցք 4-ում 13,3 մետր խորությունում, որը հաստատվել է 12,2 մետր խորությունում:

Տեկտոնական տեսակետից տարածաշրջանի սեյսմիկ ակտիվությունը և այլ վտանգավոր երկրաբանական երևույթները անմիջական կապ ունեն ուսումնասիրվող տարածքն ընդգրկող և հարող ակտիվ խզումային գոտիների-բեկվածքների հետ: Դրանցից ամենամոտը Գառնիի բեկվածքն է, որն ունի 290 կմ ընդհանուր երկարություն և գտնվում է Ծաղկաձորից 12 կմ դեպի հարավ-արևմուտք: Հաջորդը Փամբակ-Սևան-Սյունիքի բեկվածքն է, որը գտնվում է Ծաղկաձորից 20 կմ դեպի հյուսիս-արևելք, ունի շուրջ 490 կմ երկարություն և հանդիսանում է ՀՀ տարածքի ամենախոշոր ակտիվ

բեկվածքը: Մյուսը Գեղամայի բեկվածքն է, որն ունի մոտ 50 կմ երկարություն և ձգվում է Գեղամա հրաբխային բարձրավանդակի ջրբաժանային մասով:

Ֆիզիկատերկրաբանական վտանգավոր երևույթներ ինչպիսիք են կարսուր, սողանքը, քարաթափությունը, փլուզումը և այլն, որոնք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ ուսումնասիրվող տեղամասում նախագծվող կառույցների վրա՝ բացակայում են:

Սակայն կարևոր է նշել, որ շինարարական աշխատանքների ընթացքում (պատճառով), կապված թեք լանջի կտրման հետ (ընդհուպ մինչև 90°), հնարավոր են առաջ գան ֆիզիկատերկրաբանական վտանգավոր երևույթներ ինչպիսիք են փլուզման և քարաթափման երևույթներ:

Այդ իսկ պատճառով տեղամասում կառույցների ու շինությունների անխափան շահագործման համար միանշանակ անրաժեշտ է իրականացնել պաշտպանական միջոցառումներ: Մասնավորապես տեղամասի հարավային հատվածում փլուզման և քարաթափման երևույթը բացառելու համար անրաժեշտ է կառուցել հենապատ, ստորգետնյա՝ ենթաբուսահողային ջրերից կառույցները ու դրանց հիմքերը պաշտպանելու համար անրաժեշտ կլինի կառուցել ցամաքուրդներ, իսկ մակերևութային հոսքերից պաշտպանելու համար՝ առուներ: Կարող են կիրառվել նաև այլ պաշտպանական միջոցառումներ:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍՈՑԻԱԼՏՆՏԵՍԿԱՆ ՆԵՐԿԱ ՎԻՃԱԿԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

Ծաղկաձոր համայնքի վարչական տարածքը կազմում է 1618.29հա, որից բնակավայրի սահմաններում՝ 162.71հա, ըստ գլխավոր հատակագծի՝ համայնքի վարչական տարածքը մնում է անփոփոխ:

Բնակչություն

Ծաղկաձոր համայնքի բնակչությունը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կազմում էր 1503 մարդ: Հեռանկարում բնակչության թիվը կկազմի 1650 մարդ: Համայնքում սկսել են բնակություն հաստատել դեռևս III-V դարերում: Ազգային առումով այն միատարր է (հայեր՝ 95.2 %, եզդիներ՝ 3.2%, ռուսներ՝ 1%, այլ ազգիների ներկայացուցիչներ՝ 0.6%): Բնակչության ընդհանուր թվում կանայք կազմում են 48%, տղամարդիկ՝ 52.0%:

Համայնքի մշտական բնակչության ու տնային տնտեսությունների ցուցանիշները

Հ/Հ	Ց ու ց ան ի շ ն ե ր ը	Մար դ
1	Բնակչության թվաքանակը, մարդ	1503
2	Տնային տնտեսությունների թվաքանակը	583
3	Կյանքի միջին տևողությունը	75-78

Քաղաքը տեղակայված է Ծաղկունյաց լեռնաշղթայի հյուսիս-արևելյան ճյուղավորման Թեղենիս լեռան (2846մ) արևելյան լանջին և ընդգրկում է Տանձաղբյուր գետի ավազանը (ծովի մակերևույթից 1830-2000մ բարձրության վրա): Ռելիեֆը բարդ է, հորիզոնական մասնատվածության խտությունը կազմում է 1.2 կմ/կմ²: Հովտաձորակային ցանցի խտությունը 3.0 հատ/ կմ² է: Մակերևույթի թեքության անկյունը կազմում է 4-120:

Երևանի հետ կապված է 51 կմ բարեկարգ ասֆալտապատ մայրուղով: Մայրաքաղաքի հետ հաղորդակցությունն ավտոմոբիլային է, մասնակիորեն՝ երկթուղային: Ծաղկաձոր քաղաքի ընդհանուր տարածքը կազմում է 1618,29 հա, բնակչությունը՝ 1503 մարդ: Ռեսուրսների հիմնական տեսակներն են ռելիեֆից և պատմամշակութային ռեսուրսները, անտառային ֆոնդի հողերը:

Համայնքում գերիշխող են հանգստի կազմակերպման, սպորտի, տուրիզմի, առողջարարական և սպասարկման ծառայությունները: Ծնորհիվ կազդուրիչ անտառների և բուժիչ կլիմայի, գեղատեսիլ բնապատկերների և լեռնագրական պայմանների առանձնահատկությունների, Ծաղկաձորը համարվում է հանրապետության ամբողջ տարի գործող կարևորագույն հանգստավայրերից մեկը և, ՀՀ կառավարության 2006 թվականի փետրվարի 1-ի N95-Ա որոշմամբ այն հայտարարված է որպես Զբոսաշրջային կենտրոն:

2.2 ԲՆԱԿԼԻՄԱՅԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Ծաղկաձորը գտնվում է բարձրադիր լեռնային գոտում, այդ իսկ պատճառով ջերմաստիճանը ամռանը այստեղ չի գերազանցում +26 աստիճանը, իսկ ձմռանը +5: Ձմռանը կլիման նույնպես մեղմ է: Գտնվելով չոր մերձարևադարձային գոտում՝ տարածքի

կլիման բնութագրվում է որպես բարձրլեռնային հատուկ՝ չափավոր տաք, համեմատաբար խոնավ ամառով և չափավոր ցուրտ, անհողմ, ձյունառատ ձմեռով: Տեղումների տարեկան քանակը 789մմ է, որից 506 մմ՝ տարվա տաք սեզոնում (ապրիլ-հոկտեմբեր):

Օդը մշտապես չոր է, այդ պատճառով ցրտերը այնպես էլ ուժեղ չեն զգացվում: Ձմռանը սովորական ջերմաստիճանը լինում է օրվա ընթացքում +5, գիշերը մինչև -20: Եղանակը փոխվում է անկանխատեսելիորեն: Սովորաբար Ծաղկաձորում դիտվում է արևային եղանակ: Արևային օրերի քանակը տարեկան կազմում է 230-260 օր: Սակայն ձմռանը հաճախակի դիտվում են տեղումներ ձյան տեսքով: Ընդ որում, սովորաբար մինչև 0.5-1մ միանգամից և այնուհետև նորից լինում է արևային օր: Սովորաբար արևոտ օրերի 70%-ը քամի չի լինում, իսկ 30% դիտվում է քամի: Տարածքում գերակշռում են արևմտյան քամիները: Քամու միջին արագությունը հիմնականում տատանվում է 0.1-3.0մ/վրկ սահմաններում:

Շրջանի օդերկութաբանական պարամետրերը ըստ «Հրազդանի» օդերկութաբանական կայանի տվյալների բերված են ստորև աղյուսակում:

Աղյուսակ 1. Օդի ջերմաստիճան

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Բարձրություն ծովի մակարդակից, մ	Միջին ջերմաստիճանը ըստ ամիսների, °C												Միջին տարեկան, °C	Բացարձակ նվազագույն, °C	Բացարձակ առավելագույն, °C
		Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Հրազդան	1765	-8,0	-6,4	-2,0	5,0	10,1	13,8	17,2	17,2	13,5	7,5	1,3	-5,0	5,4	-32	35

Աղյուսակ 2. Օդի հարաբերական խոնավությունը

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Օդի հարաբերական խոնավությունը, %															
	ըստ ամիսների												Միջին տարեկան, %	Միջին ամսական ժամը 15-ին		
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր		ամենացուրտ ամսվա %	ամենաշոգ ամսվա, %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Հրազդան	81	78	74	70	69	69	67	64	64	69	76	79	72	69	46	

Աղյուսակ 3. Մթնոլորտային տեղումները և ձնածածկույթը

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	միջին ամսական Տեղումների քանակը _____, մմ օրական առավելագույն												Ձնածածկույթ			
	ըստ ամիսների											Տարեկան	Առավելագույն տասնօրյակային բարձրությունը, սմ	Տարվա մեջ ձնածածկույթով օրերի քանակը	Չյան մեջ ջրի առավելագույն քանակը, մմ	
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր					Դեկտեմբեր
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Հրազդան	45	57	63	86	100	69	44	31	32	60	55	46	688	132	129	310
	40	47	44	52	52	42	47	42	49	64	45	34	64			

Աղյուսակ 5. Քամի

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Միջին տարեկան մթնոլորտային ձնշում, (հՊա)	Ամիսներ	Կրկնելիությունը, % ըստ ուղղությունների Միջին արագությունը, մ/վ								Անհողմությունների կրկնելիությունը, %	Միջին ամսական արագությունը, մ/վ	Միջին տարեկան արագությունը, մ/վ	Ուժեղ քամիներով (>15մ/վ) օրերի քանակը	Հաշվարկային արագությունը, մ/վ, որը հնարավոր է մեկ անգամ «ո» տարիների ընթացքում		
			Հյուսիսային (Հս)	Հյուսիս-Արևելյան (ՀսԱրլ)	Արևելյան (Արլ)	Հարավ-Արևելյան (ՀվԱրլ)	Հարավ (Հվ)	Հարավ-Արևմտյան (ՀվԱրմ)	Արևմտյան (Արմ)	Հյուսիս-Արևմտյան (ՀսԱրմ)					20	50	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Հրազդան	823,2	հունվար	2	5	11	4	19	39	18	2	27	1,9	2,1	18	19	22	24
			2,3	2,4	2,0	1,4	1,9	2,3	2,4	1,7							
		ապրիլ	4	14	19	6	13	21	20	3	15	2,1					
			2,3	2,7	2,2	1,8	1,9	2,3	2,4	2,0							
		հուլիս	8	45	35	2	2	3	4	1	7	2,8					
			3,5	3,2	2,9	1,9	2,0	1,9	2,4	2,2							
3	12	23	6	11	20	22	3										

Աղյուսակ 6. Արեգակնային ճառագայթումը

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Գումարային (ուղիղ և ցրված) ճառագայթումը հորիզոնական մակերևույթին անամպ երկնքի դեպքում, ՄՁ/մ²												Տարեկան գումարային
	ըստ ամիսների												
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Սևան	356	453	700	818	987	978	995	917	695	547	375	311	8133

Աղյուսակ 7. Անարև օրերի քանակը

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	ըստ ամիսների												Տարեկան
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր	
Հրազդան	5	5	4	2	1	0,3	0,06	0,2	0,3	1	4	7	30

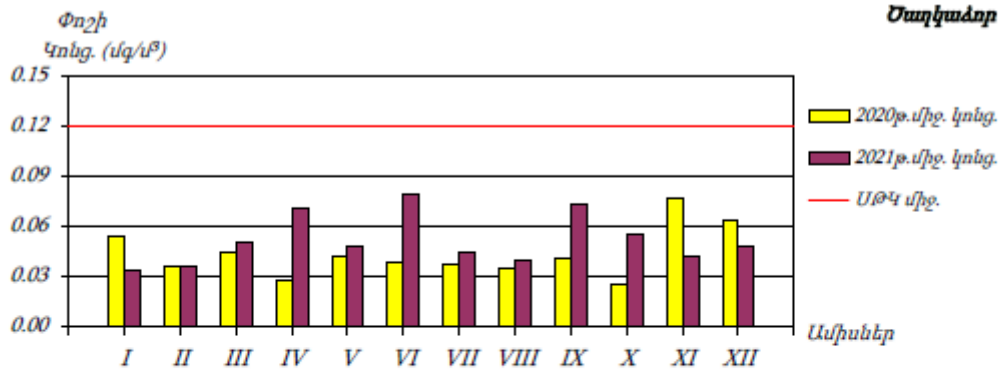
2.3 Օդային ավազան

Մթնոլորտային օդի աղտոտվածությունը վերահսկվում է ՀՀ ՇՄՆ “Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիտորինգի կենտրոն” ՊՈԱԿ կողմից:

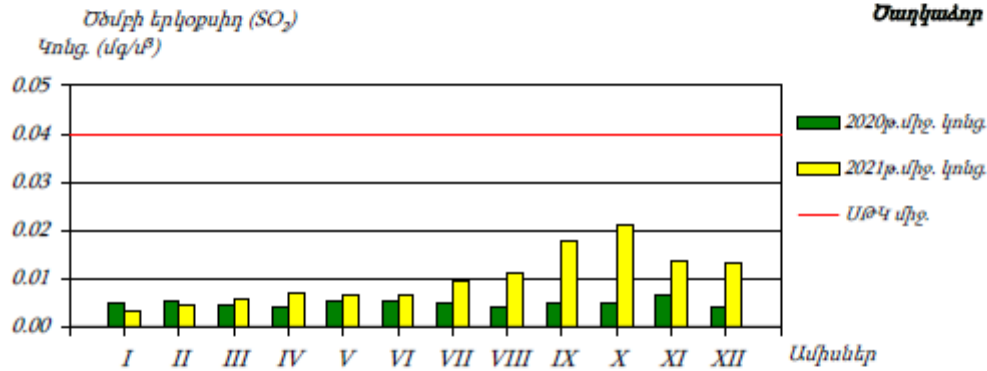
Ծաղկաձոր համայնքի մթնոլորտային օդի վրա ազդեցություն կարող են ունենալ հիմնականում տրանսպորտային միջոցների արտանետումները:

Ծաղկաձոր քաղաքում կատարվում են փոշու, ծծմբի և ազոտի երկօքսիդների դիտարկումներ: Համաձայն 2021թ տեղեկագրի Ծաղկաձոր քաղաքում կատարվում են փոշու, ծծմբի և ազոտի երկօքսիդների դիտարկումներ: Քաղաքում գործում է 14 դիտակետ և 1 դիտակայան: 2021 թվականին Ծաղկաձոր քաղաքի մթնոլորտային օդում որոշված միացությունների միջին տարեկան

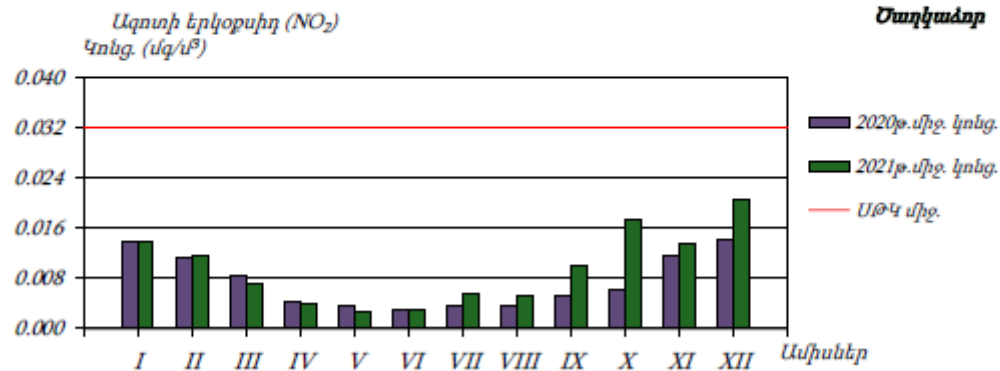
կոնցենտրացիաները չեն գերազանցել համապատասխան ՍԹԿ-ները:

Գծապատկեր 41. Մաղկաձոր քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիայի փոփոխությունը

Գծապատկեր 42. Մաղկաձոր քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիայի փոփոխությունը

Գծապատկեր 43. Մաղկաձոր քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիայի փոփոխությունը

2.3 Ջրային ռեսուրսներ

«Կախված տեղանքի առանձնահատկություններից՝ յուրաքանչյուր ջրավազանային կառավարման տարածքի ջրի որակի ապահովման նորմերը սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունվարի 27-ի N 75-Ն որոշմամբ ՀՀ-ում մակերևութային ջրերի որակի գնահատման համակարգը ջրի քիմիական որակի յուրաքանչյուր ցուցանիշի համար տարբերակում է կարգավիճակի հինգ դաս՝ «գերազանց» (1-ին դաս), «լավ» (2-րդ դաս), «միջակ» (3-րդ դաս), «անբավարար» (4-րդ դաս) և «վատ» (5-րդ դաս): Ջրի քիմիական որակի ընդհանրական գնահատականը ձևավորվում է վատագույն որակ ցուցաբերող ցուցանիշի դասով:

ՀՀ տարածքում ջրերի կառավարումը կատարվում է 6 գետավազանային կառավարման տարածքների միջոցով:

ՀՀ տարածքում ջրային ռեսուրսների ֆոնային աղտոտվածությունը նույնպես պարբերական մոնիթորինգի է ենթարկվում ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից, որի տվյալները (վերջին տարեկան տեղեկանք) ամփոփ տեղեկանքից բերված են ստորև:

Հրազդանի ջրավազանային կառավարման տարածք

Նախատեսվող գործունեության իրականացման տարածքը տեղակայված է Հրազդանի ջրավազանային կառավարման տարածքում:

Համայնքի սահմանում հոսում է լեռնային Ծաղկաձոր (Տանձաղբյուր) գետակը, որը գետաբերանի մոտ առաջացնում է լայնատարած գետահովիտ և թափվում Մարմարիկ գետը:

Ստորև ներկայացվում է Ծաղկաձոր (Տանձաղբյուր) գետի որակի մոնիթորինգի տվյալները, ըստ ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կայքէջում ներկայացված 2021թ տեղեկագրի տեղեկատվության:

Ծաղկաձոր գետի ջրի որակը Ծաղկաձոր քաղաքից վերև գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս)՝ պայմանավորված մանգանով, Ծաղկաձոր քաղաքից ներքև՝ «վատ» (5-րդ դաս)՝ պայմանավորված՝ ամոնիում իոնով և մանգանով:

Նախատեսվող գործունեությունը ջրային ավազանի աղտոտվածությունը չի ավելացնի, քանի որ նախատեսված են անհրաժեշտ միջոցառումներ հնարավոր ազդեցությունների նվազեցմանն ուղղված:

2.4 Հողերի նկարագիրը

Հողերը

Տարածաշրջանում հանդիպում են հողածածկի հետևյալ տիպերը.

- ❖ Բաց շագանակագույն խճաքարային տեղ-տեղ կարբոնատային ցեմենտացած
- ❖ Կիսաանապատային գորշ խճաքարային տեղ-տեղ կարբոնատային
- ❖ Պլեոհիդրոմորֆ կապակցված մնացորդային ալկալիացած աղակալած:

2.5 Հիմնային աշխատանքներ

Նախատեսվող գործունեության նախագիծը ենթադրում է նաև հիմքերի փորման աշխատանքների իրականացում: Ե/բ հիմքիերի տեղադրման համար կատարվելու է մոտ 11500 խմ ընդհանուր ծավալով փորման աշխատանքեր հանվող 9500 խմ ծավալով զանգվածը կտեղափոխվի Ծաղկաձորի քաղաքապետարանի կողմից օրենքով սահմանված կարգով հատկացված վայր, մնացած մասը՝ կարճաժամկետ կպահվի շինարարական հրապարակում և կօգտագործվի որպես հետլիցք:

2.6 Կենսաբազմազանությունը

Քաղաքին հարակից են Հրազդանի անտառտնտեսության Ծաղկաձորի անտառպետության անտառային էկոհամակարգերը՝ չափավոր չորային կաղնուտաբոխուտային լայնատերև խառը անտառներով ու հետանտառային նոսրաանտառներով, որտեղ գերակշռող ծառատեսակը Կաղնի խոշորառեջն է (*Quercus macranthera*): Քաղաքի շրջակա անտառներում աճում են նաև բոխի, հացենի, թխկի, լորենի, սոճի, թեղի, ալոճենի, մասրենի, հաղարջենի, ազնվամորի և այլ ծառաթփային բուսատեսակներ: Քաղաքին հարակից անտառներում հանդիպում են նաև վայրի տանձենու (*Pyrus sp.*, *P. georgica*, *P. communis*) և խնձորենու (*Malus silvestres*) զգալի գերակշռությամբ անտառային որոշ հատվածներ:

Բուն քաղաքն իրենից ներկայացնում է հետանտառային տափաստանացված լանդշաֆտ, որի անմշակ տարածքները ներկայացնում են տարախոտահացազգային, նեղատերև փետրախոտով, ցորնուկներով, թիթեռնածաղկավորների տարախոտով, հացազգիներով և բոշխերով պատված բուսական համակեցություններով:

2.7 Բուսական աշխարհ

Ծաղկաձորի գետավազանի բուսական ծածկույթն ունի որոշակի բարձրունքագոտիական տարբերակում: Այստեղ կարելի է հանդիպել տափաստանային, նոսրանտառային, անտառային և մարգագետնային բուսականության տիպերը, դրանց բազմաթիվ ենթատիպերն ու անտրոպոգեն տարբերակները:

Ներկայացվող տարածքը գտնվում է Ծաղկաձորի գետավազանի 1740-1800մ բարձրությունների սահմաններում՝ միջին լեռնային գոտու չափավոր խոնավ, տափաստանացված անտառամարգագետնային գոտում:

Այստեղ կերհանդակներն ունեն երկրորդական ծագում, առաջացել են ոչնչացված անտառների տեղերում՝ բացատներում: Հանդիպում են ինչպես տափաստանային, այնպես էլ մարգագետնային բուսական տիպեր, որոնք հիմնականում օգտագործվում են որպես խոտհարքներ: Կերհանդակների բերքատվությունը և կերային արժեքը բարձր են: Օգտագործվում են որպես գարնան-աշնան արոտավայրեր:

Ծաղկաձորի գետավազանը իրենից ներկայացնում է որոշակիորեն փակ ավազան և քանի որ, այստեղ առկա են հանքային ջրերի ռեսուրսներ, այս հատվածի անտառները համեմատաբար խոնավ են և ավելի պահպանված՝ քան գետավազանի այլ տարածքներում:

Ծաղկաձոր քաղաքի բուսականությունը իրենից ներկայացնում է հացազգիների գերակշռությամբ լեռնատափաստանային տարախոտեր /Ոգնախոտ Վորոնովի (*Dactylis Woronovii*), Մեզ տափաստանային (*Phleum phleoides*), Դաշտավլուկ սոխուկավոր (*Poa bulbosa*) Կելերիա սանրաձև (*Koeleris cristata*) Յորնուկ ցցամազ (*Bromus squarrosus*), Շյուդախոտ ակոսավոր (*Festuca sulcata*) և այլն/, մասամբ մերձալպյան բարձրախոտերի /իշառվույտ նեապոլիտասկան (*Melilotus neapolitanus*), Եղինջ երկտուն (*Urtica dioica*), Ծվծվուկ կտրտված (*Silene multifida*) և այլն/ մասնակցությամբ: Հողաբուսաշերտի հաստությունը 20-30 սմ է: Նշված տափաստանացված տարածքում առանձնանում են սոճու (*Pinus hamata*), վայրի տանձենու (*Pyrus communis*) և խնձորենու (*Malus silvestres*), կաղնու (*Quercus macranthera*) տարբեր հասակի ծառեր և, տեղ-տեղ նաև մասրենու (*Roza*) ու ալոճենու (*Crataegus*) թփեր:

Բույսերի վեգետացիան սկսում է մայիսի սկզբներին: Այստեղ միամյա բույսեր շատ քիչ են հանդիպում, հիմնականում բազմամյա բույսեր են և առանձնանում են շատ արագ վեգետացիոն ժամանակահատվածով՝ հասցնելով ծաղկել ու պտուղ տալ շատ կարճ ժամկետներում: Մայիսի առաջին տասնօրյակին, տերևների և ցողունների կանաչ ֆոնի վրա

առանձնանում են Պապլոր հայկականը (*Muscari armeniacum*) և Գնարբուկ գարնանայինը (*Primula veris*): Սոխուկավոր բույսերից հետո այս գոտին պատվում է *Ranunculus-Շ*, *Myosotis-Շ*, *Veronica-Շ* ծաղիկների խայտաբղետ գույներով:

Ամռան կեսին ծաղկում են դաշտավուրկները, բոշխերը, ինչպես նաև *Gentiana*, *Campanula*, *Carum*, *Taraxacum* և այլ թիթեռնածաղկավորներ, բարդածաղկավորներ և խաչածաղկավորներ:

Ծաղկածոր քաղաքի բնակավայրի տարածքում տեղ-տեղ աչքի են ընկնում խիստ նոսր դասավորվածությամբ միայնակ, կամ խմբերով, կամ մացառուտների վերածված խոշորառեջ կաղնու (*Quercus macranthera*) ծառերը, որոնք մեծամասամբ հատված են և բնաշվային աճի շնորհիվ վերականգնված: Առկա են նաև կորաբուն կեչի *Լիտվինովի* (*Betula litvinovii*) վեցաբուն մեկ ծառ և տեղ-տեղ աճող մասրենու (*Rosa canina*) ու սովորական կամ մահացու դափնյակի (*Daphne mezereum*) թփեր:

Մարզի տարածքում հանդիպող և անհետացման եզրին գտնվող բուսատեսակների վերաբերյալ տեղեկատվությունը վերցված է ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հունվարի 29-ի N72-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ բույսերի Կարմիր գրքից: ՀՀ Կոտայքի մարզում աճում են 54 տեսակի բույսեր, որոք գրանցված են ՀՀ բույսերի Կարմիր գրքում: Տարածքին բնորոշ, ՀՀ բույսերի Կարմիր գրքում գրանցված տեսակները բերված են աղյուսակում:

Հ/հ	Բուսատեսակների անվանումը		Պահպանության կարգավիճակ
Լատիներեն		Հայերեն	
1	<i>Opopanax persicus</i>	Ճավշիր պարսկական	CR
2	<i>Sedum stoloniferum</i> Gmel.	Թանթանիկ ընձուղակիր	VU
3	<i>Ophioglossum vulgatum</i> L.	Իծալեզու սովորական	CR
4	<i>Najas minor</i> L.	Ջրահարս փոքր	VU
5	<i>Puccinellia grossheimiana</i>	Անողնուցուկ Գրոսհեյմի	EN
FUNGI – ՄՆԿԵՐ			
1	<i>Amanita muscaria</i> (L.) Pers	Ճանճասպան կարմիր	VU
2	<i>Boletus edulis</i> Bull	Սպիտակ սունկ, թնջուկ	VU
3	<i>Mutinus caninus</i>	Մուտինուս շնային	EN
4	<i>Ithyphallus ravenelii</i>	Մուտինուս Ռավենելի	DD
5	<i>Ithyphallus impudicus</i>	Թիակիկ սովորական, մորկեղ գարշահոտ	EN
6	<i>Strobilomyces floccopus</i>	Կոնասունկ փաթիլառտիկ	VU

Տարածքը երկար տարիներ ենթարկվել է անտրոպոգեն ազդեցությունների: Բուն տարածքում ՀՀ բույսերի և կենդանիների Կարմիր գրքերում գրանցված բուսատեսակներ կամ կենդանատեսակներ չկան:

2.8 Կենդանական աշխարհ

Ծաղկաձոր համայնքի և դրա շրջակայքի համար դիտարկվում են միայն ողնաշարավոր կենդանիները, քանի որ Գլխավոր հատակագծով նախատեսված աշխատանքները էական ոչ մի ազդեցություն չեն ունենա անողնաշարավոր կենդանիների վրա: Նկարագրվող տարածքում տարածված են միջին բարձրության (մինչև 1700 մ ծովի մակերևույթից բարձր) լեռնային տափաստաններին բնորոշ կենդանական աշխարհի ներկայացուցիչներ:

Տվյալ տարածքի դոմինանտ և բնորոշ տեսակներից կարելի է նշել Հայաստանում ամենուրեք տարածված *Crocidura* (սպիտակատամիկ), *Vulpes vulpes* L. (աղվես), *Cricetus auratus* Nat. (գերմանամուկ), *Microtus arvalis* Pall. (դաշտամուկ), *Perdix perdix* L.(կաքավ), *Grus grus* L. (կռունկ) և այլն:

Մարդու գործունեության հետ կապված բազմաթիվ պատճառներով (բուսականության վերացում, ռոտզում, ավտոճանապարհների և այլ գծային կառուցվածքների կառուցում, օգտակար հանածոների արդյունահանում և վերամշակում, որսագողություն և այլն), կենդանիների թիվը կրճատվել է և շարունակում է կրճատվել: Կենդանական աշխարհի պահպանության նպատակով դրանց զգալի մասը վերցված է հատուկ պահպանության տակ և գրանցված է Հայաստանի Հանրապետության կարմիր գիրք և Բնության Պահպանության Միջազգային Միության (ԲՊՄՄ) Կարմիր Գրքերում: Ստորև, աղյուսակում բերված են Կարմիր Գրքերում գրանցված կենդանիների տեսակները ըստ պահպանության կարգավիճակի (1-անհետացման վտանգի տակ գտնվող, հազվագյուտ, 2-անհետացող, կրճատվող):

Հ/հ	Կենդանիների անվանումը		Գրանցման Կարմիր գրքի անվանում	
	Լատիներեն	Հայերեն	ՀՀ	ԲՊՄՄ
1	<i>Vormela peregusna</i>	Հարավոռուսական խայտաքիս	2	-
2	<i>Circaetusgo llicus</i> Gmeelin	Եվրոպական օձակեր	1	-
3	<i>Cicaetus gallicus</i>	Օձակեր արծիվ	2	-
4	<i>Lacerta oarva</i> Boulenger	Փոքրասիական մողես	1	-
5	<i>RhinolophusMehelyi</i>	Մեհելիի պայտաքիթ	1	-
6	<i>Barbastella leusuucomeLas</i> Gretzschmer	Ասիական լայնականջ չղջիկ	2	-
7	<i>Capra aegagrus erxleben</i>	Բեզուրյան այծ	2	-
8	<i>Trachylepis septemtaeniata</i>	Առաջավորասիական մաբույս	1	-
9	<i>Elapha hohenakeri</i> strauch	Անդրկովկասյան սահնօձ	1	-
10	<i>Telescopus fallax iberus eichwaldi</i>	Կովկասյան կատվաօձ	1	-
11	<i>Zamenis hohenackeri</i>	Անդրկովկասյան սահնաօձ	1	-

2.9 Բուսական աշխարհի պահպանության միջոցառումները

Անհետացման վտանգի տակ գտնվող, հազվագյուտ, պահպանության կարիք ունեցող բուսատեսակներին վնաս չի հասցվի, քանի որ նախագծով նախատեսված միջոցառումները իրագործվում են արդեն իսկ գոյություն ունեցող կառույցների սահմաններում և նոր տարածքներ գրեթե չեն ներառում:

Նոր կառուցապատվող տարածքների շինարարական աշխատանքների արդյունքում տեղի կունենա հողի բերրի շերտերի մասնակի վնասում (կառուցման փուլում), հողային զանգվածների փորման, հանման և տեղափոխման հետ կապված փոշու արտանետումներ, շինարարական տեխնիկայի շահագործման հետևանքով առաջացած այրման արգասիքներ և աղմուկ Ազդեցությունների նվազեցումը կարելի է ապահովել իրականացնելով մի շարք բնապահպանական միջոցառումներ և կազմակերպելով աշխատանքների մոնիթորինգ:

Հողածածկին պատճառված վնասները նվազագույնին հասցնելու նպատակով նախատեսված է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- Տարածքում հաշվառվել է հատման ենթակա 96 կաղնի տեսակի ծառ, որոնց փոխարեն ձեռնարկողը համայնքի կողմից հատկացված վայրում կիրականացնի ծառատունկ հինգապատիկ ավել քանակով և կիրականացնի դրա խնամքը, որի համար համայնքի հետ կկնքվի պայմանագիր:

- կառուցապատումից ազատ տարածքում նախատեսվում է իրականացնել կանաչապատում համաձայն կանաչապատման նախագծի:

- Համաձայն նախնական սխեմայի տարածքում կտնկվի թխկի կարմիր-11 հատ, կատալպա – 7 հատ, ձիակասկ- 3հատ, գնդաձեվ ակացիա-20 հատ, հուդայածառ-4 հատ, բարբարիս – 5 հատ, գնդաձեվ իլենի-20 հատ, սյունաձեվ թույա-15 հատ, սիզամարգ-2600քմ, գնդաձեվ սամշիտ-25հատ, փովոդ գիհի-15 հատ: Ծաղկաձորի քաղաքապետարանի կողմից կանաչապատման նախագծի հաստատումից հետո կհստակեցվի վերջնական տեսակային կազմը:

- Ծաղկաձորի քաղաքապետարանի կողմից հատկացված վայրում հատվող ծառերի հնգապատիկի չափով կիրականացվի անտառապատման աշխատանքներ և դրա հետագա խնամք,

- Կանաչապատումը կիրականացվի առաջնորդվելով ՀՀ կառավարության 2018թ փետրվարի 8-ի N 108-Ն որոշման դրույթներով:

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում առաջացող 180 խմ ծավալով հողի բերրի շերտը կկուտակվի տարածքում պահպանելու նպատակով: Հողի բերրի շերտի հանման, հանված բերրի շերտի պահպանումն ու օգտագործումը օգտագործումը իրականացվելու է համաձայն ՀՀ կառավարության 2017թ նոյեմբերի N1404 որոշման:

Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո նախատեսվում է տարածքի մաքրում աղբից, կեղտոտված բնահողից, վառելիքաքսուկային նյութերից: Շինարարական աղբը և մնացած թափոնները տեղափոխվելու են տեղական մարմինների կողմից հատկացված աղբավայրեր: Այդ նպատակով մինչև գործունեության սկսելը համայնքապետին կներկայացվի համապատասխան հայտ, կհամաձայնացվի աղբի և ավելացած գրունտի տեղափոխման վայրերը:

2.10 Կենդանական աշխարհի պահպանության միջոցառումներ

Ամենամեծ ազդեցությունը կարտահայտվի հողային աշխատանքների ժամանակ դրանց բների ոչնչացմամբ: Սակայն կենդանիները այդ դեպքում առանց մեծ կորուստների կից տարածքներում կգտնեն նոր բների և բնակավայրերի լայն հնարավորություններ:

Կենդանական աշխարհի վրա հնարավոր ազդեցությունը նվազագույնի հասցնելու նպատակով ամենաինտենսիվ շինարարական աշխատանքները կիրականացվեն ձվադրման և բնադրման ժամանակաշրջանից (ապրիլ-մայիս) դուրս:

Ընդհանուր առմամբ, շինարարական աշխատանքները կկրեն լոկալ և ժամանակավոր բնույթ, ինչի շնորհիվ կենդանիներին հասցվող վնասը կլինի նվազագույն: Շինարարական աշխատանքների բնույթը և մասշտաբը այնպիսին են, որ նրանք իրենց փոքրածավալության պատճառով չեն կարող արգելել կենդանական աշխարհի ներկայացուցիչների սեզոնային միգրացիայի կամ ջուր խմելու ճանապարհները:

2.11 Բնության հուշարձաններ

ՀՀ Կոտայքի մարզի բնության հուշարձանների ցանկը ներկայացվել է համաձայն ՀՀ կառավարության 2008 թվականի օգոստոսի 14-ի «Հայաստանի Հանրապետության բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» N 967-Ն որոշմանն:

NN ը/կ	Անվանումը (նկարագիրը)	Տեղադիրքը
1	«Անանուն» խզվածքներ	Կոտայքի մարզ, Եղվարդ ավանից հվ, ավազահանքի մոտ
2	Թագավորանիստ խարամային կոնի պեմզաների և խարամների կոնտակտ	Կոտայքի մարզ, Եղվարդ քաղաքից 3.5 կմ դեպի հարավ
3	«Թագավորանիստ» խարամային կոն	Կոտայքի մարզ, Եղվարդ ավանից 3 կմ հվ, Աշտարակ տանող խճուղու ձախ կողմում
4	«Պեռլիտե փիղ» քարե քանդակ	Կոտայքի մարզ, Չարենցավան քաղաքից 2 կմ հվ, քարահանքի մոտ
5	«Անանուն» բյուրեղային թերթաքարերի ու վերին կավճի կրաքարերի կոնտակտ	Կոտայքի մարզ, Բջնի գյուղի արևմտյան ծայրամասում
6	«Ծակ քար» բնական թունել	Կոտայքի մարզ, Բջնի գյուղի մատույցներում, Հրազդան գետի ձախ ափին
7	«Բազալտե երգեհոն» սյունաձև բազալտներ	Կոտայքի մարզ, Գառնի գյուղից մոտ 1.0 կմ հվ-արլ, Ազատ գետի կիրճում
8	«Անանուն» քարայր սյունաձև բազալտներում	Կոտայքի մարզ, Գառնի գյուղից մոտ 1,0 կմ հվ-արլ, Ազատ գետի կիրճում
9	«Անանուն» լանջային էրոզիա	Կոտայքի մարզ, Ազատ գետի աջակողմյան ափերին
10	«Անանուն» լավային ծալքեր	Կոտայքի մարզ, Գառնի գյուղից մոտ 1.0 կմ հվ-արլ, Ազատ գետի կիրճում
11	«Անանուն» խորշեր	Կոտայքի մարզ, Գողթ գյուղից մոտ 3.0 կմ հս-արլ
12	«Հատիս» հրաբուխ	Կոտայքի մարզ, Զովաշեն գյուղից 2.0 կմ արմ
13	«Ավազան» հրաբխային գմբեթ	Կոտայքի մարզ, Կարենիս գյուղից 1.5 կմ հս-արլ

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՅՑ

14	«Կարենիս» հրաբխային գմբեթ	Կոտայքի մարզ, Կարենիս գյուղից 0.5 կմ հս-արլ
15	«Անանուն» ապարների բնորոշ մերկացում	Կոտայքի մարզ, Նուռնուս գյուղի և Արգելի ՀԷԿ-ի միջև
16	«Անանուն» օբսիդիանի ելքեր	Կոտայքի մարզ, Ջրաբեր գյուղից մոտ 1.5 կմ հս-արմ, Երևան-Սևան խճուղու աջ կողմում
17	«Անանուն» քարե կուտակումներ	Կոտայքի մարզ, Քաղսի գյուղի հվ-արմ եզրին, Հրազդանի կիրճում
18	«Գուրանասար» հրաբուխ	Կոտայքի մարզ, Ֆանտան գյուղից 3 կմ հվ
19	«Լեռնահովիտ» քարային կուտակումներ	Կոտայքի մարզ, Ֆանտան գյուղից 4-5 կմ հվ-արլ, «Թեզխարաբ» գյուղատեղիի մոտ
20	Ձորաղբյուրի (Մանգյուսի) բրածո ֆլորա	Կոտայքի մարզ, գյուղ Ձորաղբյուր
21	«Հաղպրտանք» աղբյուր	Կոտայքի մարզ, Հրազդան քաղաքի Վանատուր (Աթարբեկյան)թաղամասի արլ ծայրամասում, 1.5 կմ հս-արմ, ծ.մ-ից 1755 մ բարձրության վրա
22	«Համով» աղբյուր	Կոտայքի մարզ, Ակունք գյուղի հվ-արմ ծայրամասում, եկեղեցու մոտ, ծ.մ-ից 1450 մ բարձրության վրա
23	«Քաղցր» աղբյուր	Կոտայքի մարզ, Արզնի գյուղից 150 մ հվ-արմ, Հրազդան գետի ձախ ափին, ծ.մ-ից 1300 մ բարձրության վրա
24	«Ձորի» աղբյուր	Կոտայքի մարզ, Գողթ գյուղից 0.3 կմ հս-արլ, Գողթ գետի աջ ափին, ծ.մ-ից 1580 մ բարձրության վրա
25	«Ավազան» աղբյուր	Կոտայքի մարզ, Կաթնաղբյուր գյուղից 0.3 կմ հս-արլ, ծ.մ-ից 1450 մ բարձրության վրա
26	«Սագերի» լիճ	Կոտայքի մարզ, Գեղարդ գյուղից մոտ 4 կմ հս
27	«Վիշապա» լիճ	Կոտայքի մարզ, Գեղարդ գյուղից մոտ 4 կմ արլ
28	«Բազմալիճք» լիճ	Կոտայքի մարզ, Սևաբերդ գյուղից մոտ 3 կմ հս
29	«Լուսնալիճ» լիճ	Կոտայքի մարզ, Սևաբերդ գյուղից մոտ 7 կմ հս-արլ

30	«Ողջաբերդ» բնապատմական համալիր	Կոտայքի մարզ, Ողջաբերդ գյուղի հս-արլ մասում
31	«Ռեվիկտային կրկես Քյորոլի լեռան մոտ»	Կոտայքի մարզ, Արտավազ գյուղի մոտ
32	«Ալպյան գորգ»	Կոտայքի մարզ, Մեղրաձոր-Ֆիոլետովո գրունտային ճանապարհի ամենաբարձր մասում (Փամբակ լեռնաշղթայի Ամպա-սարի գագաթային մասում, ծ.մ-ից 300 մ բարձրության վրա)
33	«Թանթրվենի, Տիգրանի»	Կոտայքի մարզ, Արզնի առողջարանի մոտ, Հրազդան գետի ափին, ծ.մ-ից 1350 մ բարձրության վրա

Ինչպես երևում է ներկայացված ցանկից, նախատեսվող գործունեությունը գտնվում է բավականին մեծ հեռավորության վրա ներկայացված բնության հուշարձաններից և որևէ ազդեցություն չի կարող տեղի ունենալ այդ հուշարձանների վրա շինարարության ընթացքում:

2.12 Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ

ՀՀ Կոտայքի մարզի Ծաղկաձոր քաղաքի մոտակայքում գտնվող բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին տեղեկատվությունը նշված է համաձայն “ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների ռազմավարությունը, պահպանության եվ օգտագործման բնագավառում պետական ծրագիրը եվ միջոցառումները հաստատելու մասին” 25 սեպտեմբերի 2014 թվականի N 1059-Ա որոշմանն:

Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների ցանկ

ԲՀՊՏ-ի անվանումը	Ստեղծման տարեթիվը	Զբաղեցրած տարածքը	Տեղադիրքը	Պահպանման օբյեկտը	Հեռավորությունը Ծաղկա-ձորից, կմ
«Արգաքանի և Մեղրաձորի» պետական արգելավայր	1971	13532 հա	Մարմարիկ և Դալարիկ գետերի ավազաններ 1600-2100մ. բարձր. վրա	Հազվագյուտ և արժեքավոր կենդանիներ /այծյամ, ազնվացեղ եղջերու, գորշ արջ/	2.0 – 2.5
«Բանքսի սոճու» պետական արգելավայր	1958	4 հա	Հրազդանի շրջանի մարմարիկ գետի ավազան, Ծաղկունյաց լեռնաշղթայի հյուսիսասիայաց լանջեր, 1800-2000 մ.բարձ. վրա	Բանքսի սոճու եզակի տնկարանային պուրակ	3.0 – 3.2

Ինչպես երևում է աղյուսակից, նշված ԲՀՊՏ-ները գտնվում են նախատեսվող գործունեության տարածքից զգալի հեռավորության վրա և չեն կարող ենթարկվել նրա ազդեցությանը:

2.13 Պատմության և մշակույթի հուշարձաններ

Կոտայքի մարզի Ծաղկաձոր քաղաքի պատմության և մշակույթի հուշարձանների ցանկը, որը 2002 թ. հաստատվել է ՀՀ կառավարության կողմից: Ցանկում ներառված է ընդամենը 85 հուշարձան (16 միավոր):

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե
Բնակելի տուն	19 դ. վերջ-20 դ. սկիզբ	Կեչառեցու փող. 51
Բնակելի տուն	19 դ. վերջ-20 դ. սկիզբ	Չարենցի փող. 34
Բնակելի տուն	19 դ. վերջ-20 դ. սկիզբ	Չարենցի փող. 62
Թանգարան Օրբելի եղբայրների		քաղաքի կենտրոնում
Հուշարձան Լևոն, Հովսեփ և Ռուբեն Օրբելի եղբայրներին	1997 թ.	
Խաչքար	11 դ.	քաղաքի մեջ, Մ. Մաշտոցի անվան ճամբարի մոտ
Խաչքար	11 դ.	քաղաքի մեջ, «Լարեկ» հանգստյան տան մոտ
Խաչքար	12 դ.	Նախարարների խորհրդի հանգստյան տան տարածքում
Խաչքար	12 դ.	Նախարարների խորհրդի հանգստյան տան տարածքում
Խաչքար	12-13 դդ.	քաղաքի ամ եզրին, «Եղնիների բացատ»-ում
Խաչքար	12-13 դդ.	Գրողների միության հանգստյան տան տարածքում
Խաչքար	12-13 դդ.	քաղաքի մեջ, Մ. Մաշտոցի անվան ճամբարի մոտ
Խաչքար	12-13 դդ.	«Արցախ» հանգստյան տան մոտ
Խաչքար Ապուտահլի	1255 թ.	«Մոր և մանկան» հանգստյան տան բակում
Խաչքար	13 դ.	Նախարարների խորհրդի հանգստյան տան տարածքում
Վանական Համալիր Կեչառիս	11-13 դդ.	քաղաքի հս-ամ մասում
Եկեղեցի Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ	1003 թ.	
Եկեղեցի Սբ. Նշան	11 դ.	Սբ. Գր. Լուսավորիչ եկեղեցուց հվ
Եկեղեցի Սբ. Կաթողիկե	1203-1214 թթ.	
Գավիթ Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու	12 դ. վերջ	կից է եկեղեցուն ամ-ից
Խաչքար	12 դ.	
Խաչքար	1214 թ.	
Եկեղեցի	5 դ.	
Մատուռ	13 դ.	

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե
Մատուռ	13 դ.	
Գերեզմանոց	11-17 դդ.	Խամալիրի տարածքում
Խաչքար	11 դ.	
Խաչքար	11 դ.	
Խաչքար	11-12 դդ.	
Խաչքար	11-12 դդ.	
Խաչքար	11-12 դդ.	
Խաչքար	11-12 դդ.	
Խաչքար	11-12 դդ.	
Խաչքար	11-12 դդ.	
Խաչքար	12 դ.	
Խաչքար	12 դ.	
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար Աղալարի	1252 թ.	Վեցիկ ճարտարապետի խաչքարի մոտ
Խաչքար Գրիգոր Եպիսկոպոսի և Սահակի	1574 թ.	Մբ. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու առ կողմում
Խաչքար Դեղկրոնա	1220 թ.	Մբ. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու առ կողմում
Խաչքար Յոհաննեսի	1251 թ.	Մբ. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու առ կողմում
Խաչքար Յովհաննես քահանայի	1251 թ.	Խամալիրի ցանկապատի հվ պատի մոտ
Խաչքար Սարգսի	13 դ.	Մբ. Նշան և Մբ. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցիների միջև

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե
Խաչքար Վահրամի	1248 թ.	Մբ. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու ան կողմում
Խաչքար Վեցիկ ճարտարապետի	13 դ.	Մբ. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու ան կողմում
Խաչքար	13-14 դդ.	
Խաչքար	13-14 դդ.	
Խաչքար	13-14 դդ.	
Խաչքար	15-16 դդ.	
Խաչքար	15-16 դդ.	
Խաչքար	16-17 դդ.	
Կոթող	6-7 դդ.	
Տապանաքար Աբրահամ քահանայի	1273 թ.	եկեղեցու մուտքի առջև
Տապանաքար Գրիգոր Սարկավազի	13 դ.	եկեղեցու մուտքի առջև
Տապանաքար Ելբեքի	13 դ.	եկեղեցու մուտքի առջև
Տապանաքար Լաշքաբեի	1221 թ.	եկեղեցու մուտքի առջև
Տապանաքար Մարիամի	13 դ.	եկեղեցու մուտքի առջև
Տապանաքար Սիմեոն վարդապետի	13 դ.	եկեղեցու մուտքի առջև
Տապանաքար Վասակի	13 դ.	եկեղեցու մուտքի առջև
Տապանաքար Վարդան Քահանայի	13 դ.	եկեղեցու մուտքի առջև
Տապանաքար Սեդրակ Քահանայի	1355 թ.	եկեղեցու մուտքի առջև
Եկեղեցական համալիր Մբ. Հարություն	1220 թ.	Կեչառիս վանական համալիրից 120 մ ամ
Գավիթ	13 դ.	կից է եկեղեցուն ամ-ից
Գերեզմանոց	12-16 դդ.	եկեղեցու շուրջը
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար	12-13 դդ.	
Խաչքար	13-14 դդ.	
Խաչքար	15-16 դդ.	

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե
Տապանաքար Գրիգորի, Սարգսի	16-17 դդ.	

2.14 Թափոնների կառավարում

Ծաղկաձոր համայնքի տարածքում աղբահանության նպատակով բնակելի թաղամասերում տեղադրված են աղբահավաք տարողություններ և աղբարկղներ: Աղբահեռացումը կատարվում է կանոնավոր:

Շինարարական աշխատանքերի ընթացքում, առաջացող թափոնատեսակներն են՝ կենցաղային աղբը /ծածակագիրը՝ 9120040001004/՝ 44.8 տոննա/շին.ժամ, որը կհավաքվի աղբահավաք կոնտեյներներում և կտեղափոխվի մոտակա աղբավայր, և 420 խմ շինարարական աղբը /ծածակագիրը՝ 9120060101004/, ամբողջությամբ տեղափոխվելու է տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից հատկացված վայր:

Փորման աշխատանքների ընթացքում առաջացած վտանգավոր նյութերով չաղտոտված հող (ծածկագիրը՝ 31401100 08 99 5) 9500 խմ ծավալով, կտեղափոխվի շինարարության թույլտվությամբ տրամադրված վայր:

3. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՌՄԱՆԸ, ՆՎԱԶԵՑՄԱՆՆ ՈՒ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

Բոլոր տիպի շինարարական աշխատանքները պետք է կատարել պահպանելով պետական նորմերը, կանոնները, ստանդարտները, ինչպես նաև նախագծի տեխնիկական պայմանները:

Շինարարական հրապարակը կազմակերպելիս ղեկավարվել Քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից հաստատված դրույթներով, շինարարական հրապարակի հակահրդեհային անվտանգության պատասխանատվությունը կրում է անմիջապես շինարարության ղեկավարը կամ նրան փոխարինող անձը:

Երեկոյան ժամերին դադարեցնել աղմկոտ աշխատանքների կատարումը:

3.1 ՌԻՍԿԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

Ներկայացվող գործունեության իրականացման ժամանակ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները հիմնականում կապված են՝

- փորման բեռնման աշխատանքների,
- հողային զանգվածների տեղափոխման,
- շինարարական տեխնիկայի շահագործման,
- ջրամեկուսացման համար օգտագործվող նյութերի օգտագործման,
- բետոնային աշխատանքների հետ:

Թվարկված աշխատանքների ազդեցությունը նվազեցնելու նպատակով նախատեսված են բնապահպանական միջոցառումներ, որոնք ներառված են բնապահպանական կառավարման պլանում:

Սույն հայտում բերված են հիմնական բնապահպանական միջոցառումները ըստ ազդեցության ուղղությունների:

3.2 ԱՐՏԱՆԵՏՈՒՄՆԵՐԻ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ

Ներկայացվող աշխատանքների կատարման ընթացքում հիմնական ռիսկերը կապված են արտանետումների հետ, որոնց ցանկը բերված է ստորև՝

- փոշու արտանետումներ հիմքերի փորման ընթացքում
- վառելիքի արտանետումներ շինարարական տեխնիկայի շահագործման ժամանակ (CO, NOx):

3.3 ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

3.3.1 ՄԹՆՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՕԴ

Օդային ավազանը աղտոտումից պահպանելու համար նախատեսված են՝

- շինարարական աշխատանքների /փոշեգոյացնող աշխատանքներ/ ընթացքում անհրաժեշտ է իրականացնել ջրցան,
- պարբերաբար ստուգել շինարարական տեխնիկայի և փոխադրամիջոցների տեխնիկական վիճակը և իրականացնել կարգադրում:
- շինարարական նյութերի (հատկապես սորուն շինարարական նյութերի դեպքում, ինչպիսիք են ավազը, խիճը, հողը և այլն) տեղափոխումը պետք է իրականացվի փակ ծածկով մեքենաներով.
- սորուն նյութերի պահեստները ծածկել համապատասխան բարձրությամբ թաղանթով, ինչը կանխարգելում է փոշու տարածումը:

3.3.2 ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Զրային ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման նպատակով նախատեսվել են հետևյալ միջոցառումները.

- ջրցանի ծավալները հաշվարկվում են այնպես, որ չառաջանան մակերևութային հոսքեր և ջուրը բավականացնի միայն փոշենստեցման համար,
- անձրևների ժամանակ առաջացող շինարարական հոսքաջրերը կուղորդվեն պարզարան: Անձրևաջրերի նստեցման պարզարանը գտնվում է շինարարական հրապարակին կից, իրենից ներկայացնում է պլաստմասե 100 խմ ծավալով տարողություն, որի ծավալը ընտրվել է հաշվի առնելով, որ շինարարական աշխատանքները միաժամանակ կիրականացվեն մոտ 4000քմ մակերեսով տարածքի վրա: Պարզարանում տեղի է ունենում մեխանիկական նստեցում, պարզեցված ջուրը կօգտագործվի տարածքի ջրցանման համար, իսկ փոքր քանակներով նստվածքը կհեռացվի որպես շինադր:

3.3.3 ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Հողային ռեսուրսների պահպանության համար նախատեսվում են.

- Շինարարական նյութերը կտեղադրվեն բետոնապատ մակերեսի վրա,
- Շինարարական գործընացներում ներգրավված տեխնիկայից նավթանյութերի արտահոսքի հավանականությունը նվազեցնելու նպատակով, անհրաժեշտ է, որ այդ տարածքներում ապահովվի սարքավորումների և մեքենաների պատշաճ տեխնիկական վիճակ, ինչպես նաև ներգրավվի ժամանակակից տեխնիկական միջոցներ:
- աշխատանքների ավարտից հետո կմաքրվեն բոլոր տարածքները և առաջացած թափոնները կտեղափոխվեն ինքնակառավարման մարմնի կողմից հատկացված աղբավայր,
- Կանաչապատումը իրականացվելու է համաձայն բարեկարգման, արդիականացման և կանաչապատման նախագծի, որը կներկայացվի համայնքի հետ համաձայնեցված նախագծի հիման վրա: Զրոյական նիշում կանաչապատ մակերեսը կազմում է 2675 քմ:
- Ոռոգման ներքին ցանցը նախատեսվում է կաթիլային:
- Կանաչապատ տարածքների ոռոգումը իրականացվելու է կամ մոտակայքով անցնող ոռոգման ցանցից կամ բերովի ջրով: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ շինարարության ժամկետը

սահմանված է շինարարության տրամադրումից հետո 64 ամիս, նշված հարցը կհստակեցվի շինարարության թույլտվության տրամադրումից մոտ 4 տարի հետո:

- Տարածքում առկա հողի բերրի շերտը կօգտագործվի տարածքի կանաչապատման և բարեկարգման աշխատանքերի ընթացքում:
- Տարածքում առկա հողի բերրի շերտը պահպանելու նպատակով նախատեսվում է առաջնորդվել ՀՀ կառավարության 08.09.2011թ.-ի թիվ 1396-Ն որոշմամբ հաստատված Հողի բերրի շերտի օգտագործման կարգով և 02.12.2017թ.-ի թիվ 1404 որոշմամբ, մասնավորապես նախատեսել հետևյալ միջոցառումները.
 - Հողի բերրի շերտը հանել և պահպանել ծածկված վիճակում՝ բացառելով շինարարական աշխատանքների հետևանքով դրա աղտոտումը:
 - Հողային աշխատանքների կատարման ընթացքում չօգտագործված հողի հանված բերրի շերտն անմիջապես դարսվում է լայնակույտերով:
 - Լայնակույտերի բարձրությունը և ձևը պետք է բացառի հողատարման գործընթացների զարգացումը:
 - Եթե հողի հանված բերրի շերտը նախատեսվում է պահել 2 տարին գերազանցող ժամկետով, ապա, ողողումը և հողմատարումը կանխելու համար, լայնակույտերի մակերևույթն ու թեքությունները ամրացվում են խոտացանքով կամ այլ եղանակներով: Թույլատրվում է լայնակույտի թեքությունների վրա ցանքսը կատարել հիդրոեղանակներով:
 - Լայնակույտերը տեղադրվում տարածքում՝ բացառելով լայնակույտերի ջրածածկումը, աղակալումը, արդյունաբերական թափոններով և կոշտ առարկաներով, քարերով, խճով, ճալաքարով ու շինարարական աղբով աղտոտումը:

3.3.4 ԿԵՆՍԱԲԱԶՄԱԶԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

- Բուսականության պահպանում և կառավարում;
- Անհրաժեշտ է պարբերաբար իրականացնել ազդեցության ենթարկված բուսականության ջրցանման միջոցառումներ՝ բուսականության վրա նստած փոշին հեռացնելու նպատակով:
- Անհրաժեշտ է ապահովել տարածքում առկա բուսականության (եթե առկա են) ոռոգման միջոցառումները շինարարության ընթացքում:
- Անհրաժեշտ է բացառել տարածքում այն ծառերի և թփերի հատումը, որոնք նախագծի համաձայն ազդեցության չեն ենթարկվում:

3.3.5 ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում հնարավոր արտակարգ իրավիճակներն են՝

- Հրդեհի առաջացումը
- Հեղուկ նյութերի արտահոսքը
- Աշխատողների վնասվածքները
- Շահագործվող տեխնիկայի հետ վթարները:

Արտակարգ իրավիճակներին արագ արձագանքելու համար նախատեսված են հետևյալ միջոցառումները՝

- Մինչ աշխատանքների սկիզբը ոլոր աշխատողները, այդ թվում նաև վարորդները, անցնում են հրահանգավորում ըստ աշխատանքի անվտանգության կանոնների: Հրահանգավորումը իրականացնում է աշխատանքների ղեկավարը:
- հակահրդեհային անվտանգության միջոցառումների ապահովման նպատակով տարածքում նախատեսվում է հրշեջ հիդրանտի տեղադրում):
- Մինչ աշխատանքների սկիզբը շինարարական հարթակը և տրանսպորտային միջոցները հազեցվում են հրդեհաշիջման առաջնային միջոցներով ու դեղարկղիկով, իսկ աշխատողներն անցնում են դրանց ճիշտ օգտագործմանն, ինչպես նաև առաջին բուժօգնության ցուցաբերմանն ուղղված հրահանգավորում:
- Շինարարական աշխատանքների ժամանակ՝

ա) մշտապես իրականացնել շինարարական հրապարակի, բաց պահեստների հակահրդեհային միջտարածությունների ժամանակին մաքրում հրդեհավտանգ թափոններից և աղբից, քանի որ հակահրդեհային միջտարածությունները չեն կարող օգտագործվել նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար,

բ) հրդեհաշիջման համար նախատեսված ջրաղբյուրների ճանապարհները և անցումները պետք է միշտ ազատ լինեն, շինարարության ընթացքում ճանապարհների փակման դեպքում, ջրային աղբյուրներին մոտենալու կամ այդ հատվածով անցնելու նպատակով տեղադրել շրջանցման ուղղությունը ցույց տվող ցուցանակներ,

գ) շինարարական աշխատանքների տեղամասերում տեղադրել հրդեհաշիջման սկզբնական միջոցներ, փակցնել հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ, հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ և այլն:

- Հեղուկ նյութերը տեղափոխվելու են շինարարական հարթակ օգտագործումից առաջ և պահվելու են հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար:
- բոլոր աշխատողներին տրվելու են անհատական պաշտպանության միջոցներ: Հնարավոր վնասվածքների դեպքում տուժածին կցուցաբերեն առաջին բուժօգնության, ապա, անհրաժեշտության դեպքում, կտեղափոխվի քաղաքի մոտակա բժշկական հաստատությունը:
- Նախատեսվող բազմաֆունկցիոնալ բնակելի համալիրում առկա վտանգավոր օբյեկտները «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված կարգով կներկայացվեն տեխնիկական անվտանգության փորձաքննությունների;
- Անվտանգության նկատառումներից ելնելով շին.հրապարակում կտեղադրվեն կողմնակի անձանց մուտքը արգելող նշաններ, և շինհրապարակը կապահովվի լուսավորությամբ:
- իրականացվող շինարարական աշխատանքների ընթացքում ղեկավարվել Առողջապահության նախարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի թիվ 15-Ն հրամանով հաստատված սանիտարական կանոնների և նորմերի պահանջներով:
- Շահագործման փուլում ենթակայանը կահավորել հրդեհաշիջման համար անհրաժեշտ պարագաներով:

Ըստ նախնական գնահատման, ապահովվելով նշված միջոցառումների պատշաճ մակարդակով իրականացումը, կարելի է արտակարգ իրավիճակների և առողջապահական ռիսկը հասցնել նվազագույնի, իսկ առաջացման դեպքում արագ և արդյունավետ հակազդել դրանց:

3.3.6 ԱՂՄՈՒԿԻ և ԹՐԹՌՈՒՄՆԵՐԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆ

Աղմուկի մակարդակը նվազեցնելու համար նախատեսվում է՝

- շինարարական աշխատանքները և տրանսպորտի տեղաշարժը կազմակերպել ցերեկային ժամերին,
- շինարարական աշխատանքներում ներգրավել ժամանակակից աղմուկի առաջացման ցածր ցուցանիշներ ունեցող տեխնիկական միջոցներ, ինչպես նաև դրանք շահագործել տեխնիկական նորմալ վիճակում:
- պարբերաբար ստուգել և կարգադրել տեխնիկական միջոցների և ավտոտրանսպորտի շարժիչները,
- շինարարական տեխնիկական միջոցների ընտրության ժամանակ հատուկ ուշադրություն դարձնել դրանց աղմուկի մակարդակին:

4. ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԼԱՆ

Բազմաֆունկցիոնալ բնակելի համալիրի շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանն/մեղմացմանն ուղղված հետևյալ մշտադիտարկումները.

1. Մթնոլորտային օդ կատարվող աղտոտող նյութերի (փոշի, CO, NOx) արտանետումների որակական և քանակական պարամետրերի պարբերական չափումներ, ամիսը մեկ հաճախականությամբ;
2. Փոշենստեցման նպատակով նախատեսվում է իրականացնել տարածքի ջրցանում տարվա շոգ և չոր եղանակներին, օրեկան 2-3 անգամ;
3. Օգտագործված մեքենայական յուղերով ու քսայուղերով հողերի հնարավոր աղտոտումից խուսափելու նպատակով հողերի աղտոտվածության մշտադիտարկումներ՝ երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ;
4. Աղմուկի և թրթռումների մշտադիտարկումներ՝ երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ:
5. Շինհրապարակի որակի, բանվորական հագուստի կուլտուրայի, անվտանգության կանոնների պահպանմանն ուղղված մշտադիտարկում՝ համաձայն ՀՀ կառավարության 2020թ. հուլիսի 2-ի նիստի N 87 արձանագրության պահանջների,
6. Կանաչապատման աշխատանքներ իրականացնող կազմակերպությունը պետք է հետևողական լինի տնկված ծառերի աճի և խնամքի համար:
7. Հարակից տարածքներում կեղսաբազմազանության մոնիթորին 3 ամիս մեկ հաճախականությամբ:

Բնապահպանական միջոցառումների համար նախատեսվում է ամբողջ շինարարության ընթացքում հատկացնել 3090000 դրամ:

Մշտադիտարկում և բնապահպանական միջոցառումներ, շին. փուլ/ դրամ		
Տարածքի ջրցան փոշեգոյացումը կանխելու նպատակով	300000	300000
Մթնոլորտային օդ կատարվող աղտոտող նյութերի (փոշի, CO, NOx) արտանետումների չափումներ, ամիսը մեկ հաճախականությամբ;	64x35000	2240000
Աղմուկի և թրթռումների մշտադիտարկումներ՝ երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ:	22x25000	550000
Ամբողջ շինարարության համար		3090000

ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ	ՊԱՐԱՄԵՏՐԵՐ	ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՍՏՈՒԳԱԹԵՐԹԻԿ
Ընդհանուր դրույթներ	Նախագգուշացումներ և աշխատողների անվտանգություն	(a) Շինարարության և շրջակա միջավայրի անվտանգությունը վերահսկող մարմինները և համայնքը պետք է նախագգուշացված լինեն սպասվող գործընթացների վերաբերյալ (b) Շինարարության համար անհրաժեշտ բոլոր պահանջվող թույլտվությունները ձեռք են բերվել (c) Կապալառուն պաշտոնապես համաձայնել է, որ աշխատանքները կիրականացվեն ապահով և կարգապահ՝ նվազագույնի հասցնելով ազդեցությունը հարևան տնտեսությունների և շրջակա միջավայրի վրա: (d) Աշխատողների անհատական պաշտպանության միջոցները պետք է համապատասխանեն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափանիշներին (մշտապես սաղավարտների կիրառում, անհրաժեշտության դեպքում դիմակներ և պաշտպանիչ ակնոցներ, պաշտպանիչ հագուստ և կոշիկներ) (e) Շինհրապարակում տեղադրվող համապատասխան տեղեկատվական վահանակները աշխատողներին կիրազեկեն հիմնական կանոնների և նորմերի վերաբերյալ:
Շինարարական աշխատանքներ	Օդի որակ	(a) Շինաշխատանքների իրականացման ընթացքում հատուկ տարողություններ կկիրառվեն շինարարական աղբի հեռացման համար՝ Նշված տարողությունները պետք է պահպանվեն տարածքում և անընդհատ ցողվեն ջրով՝ թափոններից գոյացած փոշու քանակը նվազեցնելու նպատակով (b) Շրջակա տարածքները (մայթերը, ճանապարհները) պետք է զերծ պահվեն շինարարական աղբից՝ փոշին նվազագույնի հասցնելու նպատակով (c) Շինարարական տրանսպորտային միջոցների պարապուրդ շինհրապարակում չի թույլատրվի: (d) Շինարարության ընթացքում համաձայն մթնոլորտային օդի պահպանության մասին օրենքի, փոշեգոյացումը կանխելու նպատակով շենքերը կծածկվեն անթափանց թաղանթով
	Աղմուկ	(a) Շինարարական աշխատանքներից գոյացած աղմուկը կսամանափակվի թույլատրված ժամերի միջակայքում (b) Շինարարական աշխատանքների ընթացքում շարժիչների, օդի կոմպրեսորների և էլեկտրականության սնվող սարքերը պետք է ծածկվեն:

	<p>Թափոնների կառավարում</p>	<p>(a) Շինարարության արդյունքում գոյացող թափոնները պետք տարանջատվեն ընդհանուր աղբից և կենցաղային թափոններից դեռ շինհրապարակում և ըստ առաջացման տեղափոխվեն հատուկ հատկացված աղբավայր:</p> <p>(b) Շինարարական աղբը պետք է պատշաճ կերպով հավաքվի և հեռացվի արտոնագիր ունեցող աղբահավաքների կողմից</p> <p>(c) Թափոնների հեռացման վերաբերյալ գրառումներ պետք է կատարվեն որպես ապացույց, որ թափոնների կառավարումը կատարվում է պատշաճ կերպով, նախատեսվածին համաձայն</p>
<p>Կեղտաջրերի հեռացում</p>	<p>Ջրի որակ</p>	<p>(a) Շինարարության փուլում ջրցանման ջուրը կբերվի պայմանագրային հիմունքներով ավտոցիստեռներով: Շինարարության փուլում աշխատողների կոմունալ կենցաղային պայմանները կապահովեն տեղադրելով բիոգուգարաններ, խմելու ջուրը կմատակարարվի տարաներով,;</p> <p>(b) Շինարարական տրանսպորտային միջոցները և սարքավորումները պետք է լվացվեն նախատեսված տարածքներում, որտեղից ջրի արտահոսք չի լինի:</p> <p>(c) Շինհրապարակից ելքի ժամանակ ջրի ճնշումային շիթով լվացվում են տեխնիկական միջոցների անվաղողերը: Պարզարանում տեղի է ունենում մեխանիկական նստեցում, պարզեցված ջուրը կօգտագործվի տարածքի ջրցանման համար, իսկ փոքր քանակներով նստվածքը կհեռացվի որպես շինաղբ:</p>
<p>Հետիոտների և երթևեկության ապահովություն</p>	<p>Շինարարական աշխատանքների հետևանքով հետիոտներին կամ հանրային տրանսպորտին ապահովող ուղղակի կամ անուղղակի վտանգներ</p>	<p>(a) Շինարարության ազգային նորմերի համաձայն կապալառուն պետք է ապահովի պատշաճ անվտանգություն և շինարարությանն առնչվող երթևեկության կարգավորում, ինչը ներառում է, բայց չի սահմանափակվում հետևյալով.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ պարզ տեսանելի ցուցանակներ, զգուշացնող նշաններ շինհրապարակում հանրությանը պոտենցյալ վտանգների մասին նախազգուշացնելու համար, պետք է առկա լինեն պատնեշներ և շրջանցող ուղիներ ▪ Անձնակազմի կրթման համակարգ և երթևեկության կառավարման համակարգ, հատկապես՝ շինհրապարակ մուտք գործելու և հարակից տարածքում ծանր տրանսպորտի համար: Հետիոտների համար անվտանգ անցումներ երթևեկության գոնայում: ▪ Համապատասխանեցնել աշխատանքային ժամերը երթևեկության ակտիվության հետ, խուսափել ակտիվ երթևեկությունից՝ մարդկանց ակտիվ տեղաշարժի ժամերին: ▪ Երթևեկության ակտիվ կառավարում շինհրապարակում փորձված և երևացող անձնակազմի կողմից, եթե վերջինս անհրաժեշտ է մարդկանց ապահով և հարմար անցուղարձի համար. ▪ Պետք է ապահովվի ապահով և շարունակական մոտեցում դեպի գործող գրասենյակային շինությունները, խանութները և բնակելի շինությունները շինարարական աշխատանքների

		ընթացքում:
Արտակարգ իրավիճակների կառավարում	Շինարարական աշխատանքների հետևանքով արտակարգ իրավիճակների կառավարում	<ul style="list-style-type: none"> - Անհրաժեշտ է նշանակել արտակարգ իրավիճակների համար պատասխանատու անձ, ով մշտապես ներկա կգտնվի շին. հրապարակում; - Շինարարական բոլոր տեղամասերում անհրաժեշտ է ապահովել արտակարգ պատահարների դեպքում կոնտակտային տվյալները, պատասխանատու անձանց և անվտանգության պատասխանատուի անուն(ները), հեռախոսահամարները պարունակող պաստառների առկայությունը; - Շինարարական աշխատանքների տեղամասերում տեղադրել հրդեհաշիջման սկզբնական միջոցներ, հրշեջ հիդրանտներ, փակցնել հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ, հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ և այլն: - Մշտապես իրականացնել շինարարական հրապարակի, բաց պահեստների հակահրդեհային միջտարածությունների ժամանակին մաքրում հրդեհավտանգ թափոններից և աղբից, քանի որ հակահրդեհային միջտարածությունները չեն կարող օգտագործվել նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար: - Հրդեհաշիջման համար նախատեսված ջրաղբյուրների ճանապարհները և անցումները պետք է միշտ ազատ լինեն, շինարարության ընթացքում ճանապարհների փակման դեպքում՝ ջրային աղբյուրներին մոտենալու կամ այդ հատվածով անցնելու նպատակով տեղադրել շրջանցման ուղղությունը ցույց տվող ցուցանակներ - Անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների (քամու արագություն, անհողմություն, մառախուղ) դեպքում աշխատանքներն իրականացնել պահպանելով անվտանգության բոլոր կանոնները կամ շին. աշխատանքները դադարեցնել մինչ օդերևութաբանական պայմանները կլինեն բարենպաստ աշխատանքները վերսկսելու համար:
Կենսաբազմազանություն	Ծառաթփային բուսականության վրա ազդեցություն	<ul style="list-style-type: none"> - Բուսականության պահպանում և կառավարում Անհրաժեշտ է պարբերաբար իրականացնել ազդեցության ենթարկված բուսականության ջրցանման միջոցառումներ՝ բուսականության վրա նստած փոշին հեռացնելու նպատակով: - Անհրաժեշտ է ապահովել տարածքում առկա բուսականության (եթե առկա են) ոռոգման միջոցառումները շինարարության ընթացքում: - Անհրաժեշտ է բացառել տարածքում այն ծառերի և թփերի հատումը, որոնք նախագծի համաձայն - ազդեցության չեն ենթարկվում
	Կենդանական աշխարհի վրա ազդեցություն	<ul style="list-style-type: none"> - Կենդանական աշխարհի պահպանում և կառավարում - Հողային կամ շինարարական աշխատանքների ժամանակ հայտնաբերված կենդանական աշխարհի բնադրավայրերի և/կամ միգրացիոն ուղիների դեպքերը գրանցվեն, տեղեկատվությունը տրամադրվի պատասխանատու մարմիններին, որոշումներ կայացվեն դրանց պահպանմանը կամ փոփոխմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ

ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ /ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ/ ՊԼԱՆ

Գործողություն	Նվազեցնող միջոցառումներ	Որտեղ իրականացնել	Ինչպես իրականացնել	Ժամանակամիջոց	Կատարող
Շինանյութերի մատակարարում	Շինանյութերի գնում արտոնագրված մատակարարներից	Մատակարարի հիմնարկում կամ պահեստում	Փաստաթղթերի ստուգում	Մատակարարման պայմանագրերը կնքելու ընթացքում	Կապալառու
Շինանյութերի և թափոնների տեղափոխում Շինարարական տեխնիկայի տեղաշարժ	<ul style="list-style-type: none"> - Մեքենաների և տեխնիկայի համապատասխան տեխնիկական վիճակի ապահովում - Բեռնատարերի բեռնվածության սահմանափակում - հերթականության ապահովմամբ - Տեղափոխումների ժամանակացույցի և երթուղիների պահպանում 	<ul style="list-style-type: none"> - Շինհրապարակ - Շինանյութերի և աղբի տեղափոխման երթուղիներ 	Շինհրապարակ տանող ճանապարհների ստուգում	Աշխատանքային ժամերին և դրանցից դուրս անսպասելի ստուգումների իրականացում	Կապալառու
Շինարարական տեխնիկայի շահագործում տեղամասում	<ul style="list-style-type: none"> - Մեքենաների և տեխնիկայի լվացումը պետք է կատարվի շինհրապարակից դուրս , համայնքում գործող մասնագիտացված կետերում 	Շինհրապարակ դուրս մասնագիտացված կետերում	Գործընթացների գործունեության ստուգում	Մեխանիզմների շահագործման ընթացքում	Կապալառու

	- Տեխնիկական միջոցների վառելիքի լիցքավորումը և յուղումը պետք է իրականացվի շինհրապարակից դուրս լցակայաններում կամ սպասարկման կետերում				
Հողային աշխատանքներ	- Հանված հողերը հեռացվում են համայնքի կողմից հատկացված վայր	Շինհրապարակ	Գործընթացների ստուգում	Հողային աշխատանքների ընթացքում	Կապալառու
Իներտ շինանյութերի գնում	- Շինանյութերի գնում վստահելի մատակարարներից	Իներտ նյութերի պահեստ	Փաստաթղթերի ստուգում Գործընթացների ստուգում	Մատակարարման ընթացքում	Կապալառու, մատակարար
Կենցաղային աղբի առաջացում	- Աղբամանների տեղադրում շինարարական հրապարակում - համայնքի թույլտվություն աղբի մշտական տեղակայման վերաբերյալ	Շինհրապարակ	Արտաքին գնում	Շինարարության ողջ ընթացքում	Կապալառու, քաղաքապետարանի վերահսկողություն
Աշխատանքի անվտանգություն	- Անձնակազմի ապահովում արտահագուստով և անձնական պաշտպանիչ միջոցներով - Շինարարության կանոնների և անձնական պաշտպանության նորմերի խստիվ պահպանություն	Շինհրապարակ	Ստուգման գործընթացներ	Աշխատանքների ողջ ընթացքում	Կապալառու, պատվիրատու
Կանաչապատում	Տեղանքին բնորոշ ծառաթփային բուսականության տնկում	Սեփական տարածք	Արտաքին գնում	մշտական	Կապալառու

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. СНиП 2.04.02-84. Водоснабжение. Наружные сети и сооружения.
2. Сборник методик по расчету выбросов в атмосферу загрязняющих веществ различными производствами, Госкомгидромет, Ленинград, 1986.
3. Инструкция о порядке рассмотрения, согласования и экспертизы воздухоохраных мероприятий и о выдаче разрешений на выброс загрязняющих веществ в атмосферу по проектным решениям, ОНД-84-Н.

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ